

13.11.2024

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO
ESITYSLISTA
18 - 2024

KOKOUSKUTSU

Kokousaika 13.11.2024 klo 18:00
Kokouspaikka Kaupunginvaltuuston istuntosali, Aleksanterinkatu 20
Käsitellään Tällä esityslistalla mainitut asiat

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja

13.11.2024

Asia	Sivu
1 Nimenhuuto, laillisuus ja päätösvaltaisuus	1
2 Pöytäkirjan tarkastajien valinta	2
3 Luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden lakisääteiset sidonnaisuusilmoitukset	3
4 Vuoden 2025 tuloveroprosentin määrittäminen	6
5 Vuoden 2025 kiinteistöveroprosentin määrittäminen	8
6 Omavelkaisen takauksen myöntäminen Helsingin kaupungin asunnot Oy:lle osana apporttijärjestelyä (ryhmäkoti, Elontie 56)	11
7 Vartiosaaren osayleiskaava (nro 12889)	17
8 Koskelan raitiovaunuvarikon hankesuunnitelma ja omavelkaisen takauksen myöntäminen Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:lle	38
9 Valtuutettu Anniina Iskaniuksen aloite asuinkatujen talvikunnossapidon kehittämisestä	53

1
Nimenhuuto, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto toteaa esteen ilmoittaneet valtuutetut ja heidän tilalleen tulevat varavaltuutetut, toimittaa nimenhuudon sekä toteaa kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

2
Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto valitsee pöytäkirjantarkastajiksi kaksi valtuutettua ja varatarkastajiksi kaksi valtuutettua.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

13.11.2024

Asia/3

3

Luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden lakisääteiset sidonnaisuusilmoitukset

HEL 2021-011306 T 00 03 02

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee tiedoksi luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden kuntalain 84 §:n tarkoittamat sidonnaisuusilmoitukset.

Esittelijän perustelut

Kuntalain 84 §:n 2 momentissa tarkoitetun kunnan luottamushenkilön ja viranhaltijan on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan ja muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa.

Sidonnaisuusilmoitukset tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi vähintään kaksi kertaa vuodessa. Ilmoitusvelvollinen on itse vastuussa sidonnaisuusilmoituksen tekemisestä. Sidonnaisuusilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun henkilö on valittu luottamustoimeensa tai tehtävänsä. Lisäksi henkilöllä on velvollisuus viivytyksettä ilmoittaa muutoksista sekä korjata virheelliset tiedot.

Kunnan on pidettävä sidonnaisuuksista rekisteriä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvan luottamustoimen tai tehtävän päättyessä henkilöä koskevat tiedot on poistettava rekisteristä ja tietoverkosta.

Ilmoitusvelvolliset

Luottamushenkilöistä velvollisuus tehdä sidonnaisuusilmoitus on pormestarilla, apulaispormestareilla, kaikilla muilla kaupunginhallituksen jäsenillä ja varajäsenillä, kaupunginhallituksen jaostojen jäsenillä ja varajäsenillä, valtuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajilla, lautakuntien ja jaostojen puheenjohtajilla ja varapuheenjohtajilla sekä kaupunkiympäristölautakunnan ja sen jaostojen jäsenillä ja varajäsenillä.

Helsingin kaupungin oikeuspalvelujen mukaan viranhaltijoista velvollisuus tehdä sidonnaisuusilmoitus on kaupunginhallituksen sekä sen jaostojen esittelijöillä sekä heidän sijaisikseen nimetyillä henkilöillä, lautakuntien ja niiden jaostojen esittelijöinä toimivilla henkilöillä sekä hei-

13.11.2024

Asia/3

dän sijaisiksiin nimetyillä henkilöillä. Esittelijän sijaisen sijaisena toimiminen ei luo velvollisuutta tehdä sidonnaisuusilmoitusta, jos kyseinen henkilö ei käytännössä koskaan toimi esittelijänä.

Sidonnaisuusilmoitusten tilanne Helsingin kaupungilla 5.11.2024

Ilmoitusvelvollisia luottamushenkilöitä on 99. Luottamushenkilöiden ilmoitustiedot ovat liitteenä 1. Ilmoitusvelvollisia viranhaltijoita on 147. Viranhaltijoiden ilmoitustiedot ovat liitteenä 2.

Ajantasaiset sidonnaisuusilmoitukset julkaistaan osoitteessa <https://www.hel.fi/sidonnaisuusilmoitukset>

Esittelijä

Tarkastuslautakunta

Lisätiedot

Vilma Lamminpää, controller, puhelin: +358931036581
vilma.lamminpaa(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Luottamushenkilöiden sidonnaisuusilmoitukset_5.11.2024
- 2 Viranhaltijoiden sidonnaisuusilmoitukset_5.11.2024

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Tarkastuslautakunta 05.11.2024 § 78

HEL 2021-011306 T 00 03 02

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti merkitä tiedoksi luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden kuntalain 84 §:n tarkoittamat sidonnaisuusilmoitukset.

Lisäksi tarkastuslautakunta päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto merkitsee tiedoksi luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden kuntalain 84 §:n tarkoittamat sidonnaisuusilmoitukset.

04.06.2024 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

tarkastusjohtaja

13.11.2024

Asia/3

Timo Terävä

Lisätiedot

Vilma Lamminpää, controller, puhelin: +358931036581
vilma.lamminpaa(a)hel.fi

Kaupunginvaltuusto 19.06.2024 § 128

HEL 2021-011306 T 00 03 02

Päätös

Kaupunginvaltuuston merkitsi tiedoksi luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden kuntalain 84 §:n tarkoittamat sidonnaisuusilmoitukset.

Esittelijä

Tarkastuslautakunta

Lisätiedot

Hanna Parkkonen, kaupunkitarkastaja, puhelin: +358931036468
hanna.parkkonen(a)hel.fi

13.11.2024

Asia/4

4 Vuoden 2025 tuloveroprosentin määrittäminen

HEL 2024-013274 T 02 03 01 00

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättää määrätä vuoden 2025 tuloveroprosentiksi 5,30 prosenttia.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus toteaa, että kuntalain 111 §:n mukaan viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on päätettävä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista. Verotusmenettelystä annetun lain 91 a §:n mukaan kunnan tulee ilmoittaa verohallinnolle tuloveroprosentin suuruus viimeistään verovuotta edeltävän vuoden marraskuun 17. päivänä.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen uudistus vaikutti kuntien vuoden 2023 kunnallisveroprosenttien tasoon. Vuoden 2023 veroprosentti muodostui vuoden 2022 kunnallisveroprosentista, jota leikattiin lain-säädännön mukaisesti -12,64 prosenttiyksikköä. Kunnallisveroprosentin leikkaus tehtiin samansuuruisesti kaikille kunnille. Veroprosenttileikkaus huomioiden Helsingin kaupungin vuoden 2023 kunnallisveroprosentti oli 5,36 prosenttia.

Vuodelle 2024 kuntien oli ilmoitettava tuloveroprosentti prosenttiyksikön kymmenyksen tarkkuudella (Laki verotusmenettelystä, 11. luku, 91 a §), ja siten vuoden 2024 kunnallisveroprosentiksi päätettiin 5,30 prosenttia.

Vuoden 2025 talousarvioehdotus perustuu kunnallisveroprosenttiin 5,30 prosenttia.

Vuonna 2024 kunnallisveron tuotoksi arvioidaan 1 080 milj. euroa, mikä on 8 prosenttia vuoden 2024 tilitysennustetta enemmän. Ennuste perustuu Valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton laskelmiin (10/2023). Kunnallisveron tuottoon vaikuttavat vuosina 2025–2027 hallitusohjelmaan ja julkisen talouden sopeutukseen liittyvät veromuutokset sekä ansiotulo- ja työllisyyskehitys.

Kunnallisverotuksen efektiivisyyttä parannetaan vuodelle 2025 poistamalla ansiotulovähennys kunnallisverotuksesta ja korottamalla vastavasti valtion tuloverotuksessa tehtävää työtulovähennystä. Veroperustemuutosten aiheuttamat kuntien verotuottoa kasvattavat vaikutukset

13.11.2024

Asia/4

vähennetään kunnilta vastaavan suuruisina valtionosuusjärjestelmän kautta.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Ari Hietamäki, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 09 310 36567
ari.hietamaki(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 04.11.2024 § 671

HEL 2024-013274 T 02 03 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää määrätä vuoden 2025 tuloveroprosentiksi 5,30 prosenttia.

28.10.2024 Pöydälle

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Lisätiedot

Ari Hietamäki, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 36567
ari.hietamaki(a)hel.fi

13.11.2024

Asia/5

5 Vuoden 2025 kiinteistöveroprosentin määrittäminen

HEL 2024-013273 T 02 03 02 00

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättää määrätä vuoden 2025 kiinteistöveroprosentit seuraavasti:

- maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti 1,30
- rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti 0,93
- vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 0,41
- muiden asuinrakennusten veroprosentti 0,93
- rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti 4,30
- voimalaitosten veroprosentti 3,10

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus toteaa, että kiinteistöverolain 11 §:n mukaan kunnanvaltuusto määrää kunnan kiinteistöveroprosenttien suuruuden kiinteistöverolaissa säädettyjen vaihteluvälien rajoissa vuosittain etukäteen samalla, kun se vahvistaa varainhoitovuoden tuloveroprosentin. Kiinteistöveroprosentit määrätään prosentin sadasosan tarkkuudella. Jokaisen kunnan on vahvistettava aina maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti, rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti, vakituisten asuinrakennusten veroprosentti sekä muiden asuinrakennusten veroprosentti. Kunta voi halutessaan vahvistaa erillisen veroprosentin voimalaitoksille, yleishyödyllisille yhteisöille ja lisäksi Helsingin seudun kuntien on KiintVL:n 12 b §:n mukaan määrättävä erillinen kiinteistöveroprosentti rakentamattomalle rakennuspaikalle.

Kiinteistöverolain perusteella vuodelle 2025 kiinteistöveroprosenttivälit ovat seuraavat:

- maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti 1,30 – 2,00
- rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti 0,93 – 2,00
- vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 0,41–1,00
- muiden asuinrakennusten veroprosentti 0,93–2,00
- rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti 2,00–6,00

KiintVL:n 12 b §:ssä mainituissa kunnissa alaraja on valtuuston määräämä maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti +3,00, veroprosentiksi voidaan määrätä kuitenkin enintään 6,00 prosenttia.

- yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentti 0,00–2,00

- voimalaitosrakennukset ja -rakennelmat kiinteistöveroprosentti 0,93–3,10

Vuonna 2024 kiinteistöveroprosentit ovat Helsingissä kiinteistöverolain alarajojen mukaisesti seuraavat:

- maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti 1,30

- rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti 0,93

- vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 0,41

- muiden asuinrakennusten veroprosentti 0,93

- rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti 4,30

- voimalaitosten veroprosentti 3,10

Kiinteistöveron tuotoksi vuonna 2024 on arvioitu 376 milj. euroa. Vuoden 2024 tilitysarvio on 365 milj. euroa.

Kunnan tulee ilmoittaa kiinteistöveroprosentit verohallinnolle viimeistään marraskuun 17. päivänä.

Rakennus- ja kiinteistörekisteritietojen kehittämisprojektin vaikutus kiinteistöveron verotusarvoihin

Helsingin kaupunki on sekä omana työnään että konsulttiselvityksin selvittänyt erillisprojektissa viime vuosina Verohallinnon kiinteistöveroluettelon ja kaupungin omien rekisteritietojen vastaavuutta. Tehtyjen selvitysten perusteella on todettu, että eri viranomaisten ylläpitämien rekistereiden tiedoissa on olemassa eroavaisuuksia. Rekisteritietojen oikeellisuus vaikuttaa ensi vaiheessa suorimmin kiinteistöveron perusteena oleviin verotusarvoihin ja sitä kautta kaupungille kertyviin kiinteistöverotuloihin sekä kiinteistöveron oikeudenmukaisuuden paranemiseen verovelvollisen näkökulmasta.

Verohallinnolle on lähetetty korjattavaksi kiinteistötietoja merkittävä määrä ja ne tulevat verovuoden 2025 kiinteistöverotuksen pohjaksi. Helsingissä rekisteritietojen kehittämisprojektin tuoma kiinteistöverotulojen vuosittainen lisäys on alustavien arvioiden mukaan vuoteen 2025 mennessä noin 5 milj. euroa.

13.11.2024

Asia/5

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Ari Hietamäki, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 09 310 36567
ari.hietamaki(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 04.11.2024 § 672

HEL 2024-013273 T 02 03 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää määrätä vuoden 2025 kiinteistövero-
prosentit seuraavasti:

- maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti 1,30
- rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti 0,93
- vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 0,41
- muiden asuinrakennusten veroprosentti 0,93
- rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti 4,30
- voimalaitosten veroprosentti 3,10

28.10.2024 Pöydälle

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Lisätiedot

Ari Hietamäki, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 36567
ari.hietamaki(a)hel.fi

6

Omavelkaisen takauksen myöntäminen Helsingin kaupungin asunnot Oy:lle osana apporttijärjestelyä (ryhmäkoti, Elontie 56)

HEL 2024-012864 T 02 07 00

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättää myöntää Helsingin kaupungin asunnot Oy:lle ryhmäkotirakennuksen (Elontie 56) apporttisijoituksessa siirtyvää korkotukilainaa varten enintään 615 000 euron määräisen kaupungin omavelkaisen takauksen.

Kaupunginvaltuusto päättää vahvistaa, että markkinakäytännön mukaisesti takaus kattaa siirrettävän korkotukilainan enintään 615 000 euron pääomien lisäksi myös lainan korot ja viivästyskorot sekä mahdolliset lainanhoito- ja perimiskulut. Lainan lyhennysohjelman mukainen viimeinen lyhennyserä tulee maksettavaksi 23.4.2056.

Esittelijän perustelut

Tausta

Lakisääteinen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu (pl. Helsingin kaupunki) siirtyi hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen. Erityishuoltopiirit lakkautettiin samassa yhteydessä, jolloin nk. voimaannpanolain nojalla muun muassa Kärkulla-kuntayhtymän Helsingissä sijaitsevat palvelut, ml. kehitysvammaisten asumispalvelut ja kuntayhtymän omistamat palvelutilat niihin liittyvine vastuineen siirtyivät Helsingin kaupungille. Kärkulla-kuntayhtymällä oli Helsingissä kolme asumisyksikköä ruotsinkielisille asiakkaille, joista yksi on Elontie 56 ryhmäkoti. Asukkailla on vuokrasopimukset omiin asuntoihinsa Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat - palvelukokonaisuuden asumisen palveluiden kanssa ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan vammaispalvelut tuottavat asukkaille ympärivuorokautiset palvelut Helsingin kaupungin palveluksessa olevan henkilökunnan toimesta.

Kaupunkiympäristölautakunta on 22.10.2024 § 541 päättänyt luovuttaa Pakilassa osoitteessa Elontie 56 sijaitsevan vuonna 2019 valmistuneen rakennuksen (kiinteistötunnus 91-34-143-3, rakennustunnus 103685122B, pinta-ala on 527 m²) sähkö- ja kaukolämpöliittymineen vastikkeettomana apporttisijoituksena Helsingin kaupungin asunnot Oy:n (Heka) sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Helsingin kaupunki omistaa Hekan koko osakekannan. Rakennus siirretään rakennuksen kirjanpitoarvosta n. 615 000 euroa (tilanne 31.12.2024).

Osana kokonaisjärjestelyä yhtiöön siirtyä kohteeseen liittyvä noin 615 000 euron suuruinen korkotukilaina.

Helsingin kaupungin tavoitteena on toiminnallisista ja taloudellisista syistä keskittää asuntovarallisuuttaan Helsingin kaupungin asunnot Oy:öön (Heka). Mainitussa keskittämistarkoituksessa ja kaupungin toimintojen yhtenäistämiseksi on tarkoituksenmukaista siirtää Helsingin kaupungin omistama rakennus Helsingin kaupungin asunnot Oy:n omistukseen. Siirto mahdollistaa rakennuksen omistuksen, päätöksenteon, toiminnan, talouden ja rahoituksen järjestämisen entistä tarkoituksenmukaisemmin. Hekalla on hoidossaan useita asumis- ja palvelukiinteistöjä, ja organisaatiossa on runsaasti ammattitaitoa tämän tyyppisten kiinteistöjen ylläpitoon, yhteistyöhön sotepe-toimialan kanssa sekä rakennusten käyttäjien erityistarpeiden huomioon ottamiseen. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala on apporttisiirtoa koskevassa lausunnossaan (22.1.2024) kaupunkiympäristölautakunnalle puoltanut omistusjärjestelyn tekemistä.

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) on hyväksynyt päätöksellään Dnro 36679/322/17 kohteelle Elontie 56 rakentamisen korkotukilainan. ARA on nimennyt päätöksellään 7.3.2024 lainan luovutuksensaajaksi Helsingin kaupungin asunnot Oy:n, koska se on Helsingin kaupungin kokonaan omistama yhtiö. ARA on vahvistanut luovutuskorvaukseksi 0 euroa. Luovutuskorvaus on samalla korkein sallittu luovutushinta. Tämän ehdon täyttämiseksi ARAn myöntämää rakennukseen kohdistuvaa Kuntarahoituksen rahoittamaa lainaa on lyhennetty niin, että jäljellä oleva laina vastaa rakennuksen kirjanpitoarvoa noin 615 000 euroa. Rakennus siirretään tällä arvolla vastikkeettomana apportsijoituksena Hekan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Rakennuksen luovutuksen yhteydessä rakennukseen kohdistuvat ARA-perusteinen laina kaikkine velvoitteineen siirtyvät Hekan hoidettavaksi. Luovutuksensaajan on ilmoitettava korkotukilainan vastattavaksi ottamisesta lainan myöntäneelle luottolaitokselle ja Valtiokonttorille. Lainoituksen kohteen luovutuksen jälkeen korkotukea maksetaan edelleen, jos uusi omistaja ottaa korkotukilainan vastattavakseen. ARAn päätös (7.3.2024) on liitteenä 1.

Apporttisiirtoa koskeva kaupunkiympäristölautakunnan 22.10.2024 § 541 päätös on tehty ehdolla, että kaupunginvaltuusto myöntää Hekalle siirrettävää Kuntarahoituksen korkotukilainaa 19376/18 koskevan kaupungin omavelkaisen takauksen, ja että Heka päättää ottaa osana kokonaisjärjestelyä vastattavakseen rakennukseen liittyvän em. Kuntarahoituksen korkotukilainan. Siirtyvän lainan saldo vastaa siirtyvän rakennuksen kirjanpitoarvoa liittymiseen.

Omavelkainen takaus

Valtiokonttori toimii, paitsi korkotuen maksajana, myös täytetakauksen antajana edellä mainitulle korkotukilainalle, ja velallisen vaihdos kaupungista kaupungin tytäryhteisöksi edellyttää Valtiokonttorin lupaa. Ko. luvan edellytyksenä on, että velallisen vaihdoksessa valtion riskiasema ei heikkene. Tästä syystä apportisiirto edellyttää lautakunnan päätöksen lisäksi kaupunginvaltuuston takauspäätöstä.

Valtiontukiarviointi ja kuntalain 131 §

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107 (1) artiklan mukaan, jollei perussopimuksissa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Yrityksiin, jotka tuottavat yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja (SGEI-palveluja), sekä fiskaalisiin monopoleihin sovelletaan SEUT-sopimuksen määräyksiä ja varsinkin kilpailusääntöjä siltä osin kuin ne eivät oikeudellisesti tai tosiasiallisesti estä yrityksiä hoitamasta niille uskottuja erityistehtäviä. Kun korvaus myönnetään yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien julkisten palvelujen tuottamiseen Euroopan komission antaman SGEI-päätöksen (2012/21/EU) perusteella, tukea ei tarvitse ilmoittaa ennakkoon komissiolle SEUT 108 (3) artiklan mukaisesti ja se katsotaan sisämarkkinoille soveltuvaksi.

Kaupunginhallitus on päätöksellään 27.11.2023 § 712 antanut Helsingin kaupungin asunnot Oy:lle yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvän kestoltaan 10 vuoden palveluvelvoitteen komission SGEI-päätöksen perusteella, jonka palvelujen tuottamiseen esitetty takaus liittyy. Taatavan rahoituksen kohteena olevan Elontien 56 rakennuksen omistaja saa ARAn tukea ja omistaja ja rakennus ovat siten ARA-sääntelyn alaisia. Kaupunginvaltuuston antama takaus on ja voidaan siten lukea kaupungin myöntämäksi SGEI-tueksi. Takaus myönnetään omavelkaisen 100 prosentin takauksena ja takaukseen liittyvä tukimäärä, joka on laskettu Komission takaustiedonannon (2008/C 155/02) perusteella, on 319 986,53 euroa.

Helsingin kaupungin asunnot Oy:lle ei ole annettu sellaista komission aikaisempaan päätökseen perustuvaa maksamatonta perintäpäätöstä, jossa tuki olisi julistettu sääntöjen vastaiseksi ja sisämarkkinoille soveltumattomaksi eikä yhtiö ole valtiontukisäännösten mukaan vaikeuksissa oleva yritys. Elontien 56 asumisyksikön toiminta liittyy kaupungin asuntopoliittisiin tehtäviin, eikä se vääristä alueen kilpailua. Investoinnilla ja siihen aikanaan saadulla rahoituksella on turvattu sosiaalisen asuntotuotannon toteuttaminen erityisryhmälle.

Kuntalain 129 §

Kuntalain 129 §:n 1 momentin mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädettyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla.

Helsingin kaupungin asunnot Oy on osa kaupunkikonsernia. Tytäryhteisöjen lainoittamiseen sisältyvää riskiä pienentää se, että tytäryhteisöt ovat kaupungin omistajaohjauksen ja konsernivalvonnan alla sekä velvollisia noudattamaan toiminnassaan kaupungin konserniohjetta ja kaupungin antamaa konserniohjausta. Kaupungin talouden tunnuslukujen perusteella voidaan todeta, että kaupungin lakisääteisten tehtävien hoitamisen tai talouden ei erittäin varovaisesti arvioituna voida katsoa vaarantuvan Helsingin kaupungin asunnot Oy:lle esitetyn takauksen johdosta. Takauksille ei tässä yhteydessä edellytetä vastavakuuksia, sillä yhtiön äänivalta on sataprosenttisesti kaupungilla. Mikäli omistuksessa tapahtuisi myöhemmin muutoksia, kaupunki varaa itselleen oikeudet vaatia järjestelyn yhteydessä järjestelyn ennakoedellytyksenä tarvittaessa vakuudet.

Toimivalta ja delegointi

Kuntalain 14 §:n 2 mom. 9 kohdan mukaisesti valtuusto päättää takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta.

Kaupunginhallitus toteaa, että mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy päätösehdotuksen, tulee kaupunginhallitus päätöksen täytäntöönpanon yhteydessä:

- oikeuttamaan täytäntöönpanopäätöksessään kaupunginkanslian oikeuspalveluita tekemään takaussitoumukset
- kehottamaan rahoitusjohtajaa tekemään lainan vakuusmuutoksen edellytyksenä olevan lupahakemuksen valtiokonttorille
- kehottamaan talous- ja suunnitteluosastoa yhdessä taloushallintopalveluliikelaitoksen kanssa osana kokonaisjärjestelyä huolehtimaan korotukilainan siirtoon Helsingin kaupungin asunnot Oy:lle liittyvistä käytännön järjestelyistä
- kehottamaan kaupunkiympäristön toimialaa tekemään tarvittavat sopimukset tilojen takaisinvuokraamisesta Helsingin kaupungin asunnot Oy:n kanssa

Esittelijä

Kaupunginhallitus

13.11.2024

Asia/6

Lisätiedot

Susanna Hyvärinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 60716
susanna.hyvarinen(a)hel.fi
Tuomo Mäkinen, rahoituspäällikkö, puhelin: 09 310 25641
tuomo.makinen(a)hel.fi

Oheismateriaali

1 Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen päätös 7.3.2024

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Helsingin kaupungin asunnot Oy

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Talous- ja suunnitteluosasto
Oikeuspalvelut

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 04.11.2024 § 673

HEL 2024-012864 T 02 07 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää myöntää Helsingin kaupungin asunnot Oy:lle ryhmäkotirakennuksen (Elontie 56) apportisijoituksessa siirtyvää korkotukilainaa varten enintään 615 000 euron määräisen kaupungin omavelkaisen takauksen.

Kaupunginvaltuusto päättää vahvistaa, että markkinakäytännön mukaisesti takaus kattaa siirrettävän korkotukilainan enintään 615 000 euron pääomien lisäksi myös lainan korot ja viivästyskorot sekä mahdolliset lainanhoito- ja perimiskulut. Lainan lyhennysohjelman mukainen viimeinen lyhennyserä tulee maksettavaksi 23.4.2056.

Käsittely

04.11.2024 Ehdotuksen mukaan

13.11.2024

Esteelliset: Tuula Saxholm
Esteellisyyden syy: yhteisöjääviys (hallintolaki 28.1 § 5 kohta)

28.10.2024 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Susanna Hyvärinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 60716
susanna.hyvarinen(a)hel.fi
Tuomo Mäkinen, rahoituspäällikkö, puhelin: 09 310 25641
tuomo.makinen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 22.10.2024 § 541

HEL 2024-012864 T 02 07 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti luovuttaa osoitteessa Elontie 56 sijaitsevan rakennuksen (kiinteistötunnus 91-34-143-3, rakennustunnus 103685122B) sähkö- ja kaukolämpöliittymineen vastikkeettomana apporttisijoituksena Helsingin kaupungin asunnot Oy:n (HEKA) sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Osana kokonaisjärjestelyä yhtiöön siirtyy myös kohteeseen liittyvä korkotukilaina.

Apporttisiirtoa koskeva päätös tehdään ehdolla, että kaupunginvaltuusto myöntää HEKA:lle siirrettävää Kuntarahoituksen korkotukilainaa 19376/18 koskevan kaupungin omavelkaisen takauksen ja että Helsingin kaupungin asunnot Oy päättää ottaa osana kokonaisjärjestelyä vastattavakseen rakennukseen liittyvän em. Kuntarahoituksen korkotukilainan. Siirtyvän lainan saldo vastaa siirtyvän rakennuksen kirjanpitoarvoa. Osana kokonaisjärjestelyä kaupunkiympäristölautakunta päätti esittää, että kaupunginhallitus esittäisi kaupunginvaltuustolle siirron edellytyksenä olevan takauksen myöntämistä.

Edelleen oikeutettiin kaupunkiympäristön toimialan maaomaisuuden kehittäminen ja tontit -palvelun sopimukset ja toiminnanohjaustiimin tiimipäällikön allekirjoittamaan omaisuuden siirtoa koskevat asiakirjat.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Ismo Aalto, kehittämisinsinööri, puhelin: 09 310 20415
ismo.aalto(a)hel.fi

7

Vartiosaaren osayleiskaava (nro 12889)

HEL 2021-012184 T 10 03 02 00

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 48. kaupunginosaa (Vartiosaari) ja 49. kaupunginosan (Laajasalo) vesi- ja venesatama-alueetta Reposalmessa koskevan osayleiskaavan 21.11.2023 päivätyn ja 16.4.2024 muutetun piirustuksen nro 12889 mukaisena ja yleiskaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Osayleiskaava koskee Vartiosaarta sekä Laajasalon ja Vartiosaaren välistä venesatama- ja vesialuetta Reposalmessa. Alue sijaitsee itäisessä Helsingissä, Laajasalon ja Vuosaaren välissä, noin 7 km linnuntietä Helsingin keskustasta.

Vartiosaari on osoitettu osayleiskaavaehdotuksessa kaupunkistrategian 2021-2025 kirjauksen mukaisesti virkistyskäyttöön. Osayleiskaavaehdotuksessa mahdollistetaan Vartiosaaren virkistyskäytön lisääntyminen ja saaren saavutettavuuden parantaminen kestäväällä tavalla. Kaavassa sovitetaan yhteen virkistyskäyttö saaren hyvin säilyneen luonnonympäristön ja arvokkaan kulttuuriympäristön suojelutarpeisiin.

Vartiosaaren virkistyskäytön kannalta keskeiset osat on osoitettu retkeily- ja ulkoilualueeksi ja siihen kiinteästi liittyviksi luonnonsuojelualueiksi. Kulttuurihistoriallisesti ja rakennustaiteellisesti arvokkaat huvilat pihapiireineen on osoitettu loma-asuntoalueiksi, yhteisöllisen toiminnan, kulttuurin ja kaupungin palvelutoiminnan alueiksi tai matkailu- ja virkistyspalveluiden alueiksi. Kaavassa huvilat esitetään muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta pihapiireineen suojeltaviksi.

Koko saari on rannoilla sijaitsevia loma- ja matkailualueiksi osoitettuja alueita lukuun ottamatta yhtä yhtenäistä virkistykseen soveltuvaa aluetta, jonne on osoitettu ohjeelliset ulkoilu- ja huoltoreitit. Saaren topografian ja luontoarvojen säilyttämisen takia virkistystoiminnot keskittyvät Reposalmen rannan tuntumaan Sunnavikiin, keskeiselle peltoalueelle saaren keskiosassa, saaren luoteisrannalle Kalliorantaan sekä pohjoisessa Kaislikon huvilan alueelle. Näillä alueilla myös rakennettu ympäristö ja suojeltavat huvilat tukevat virkistyskäytön kehittämistä.

Päyhteys saaren on Laajasalon suunnasta Reposalmeen osoitettu silta, joka on tarkoitettu ensisijaisesti jalankulkuun ja toissijaisesti saaren pääkäyttötarkoitusta, yleistä virkistystä, palvelemaan välttämättömään huoltoajoon. Sillan käyttöä rajoitetaan edellä mainitulla tavalla, jotta saaren arvot voidaan turvata. Venesatama-alueiden yhteyslaiturit mahdollistavat saaren perinteisen vesiliikenteen ja huollon.

Rannoille on osoitettu neljä venesatama-aluetta, jotka on tarkoitettu pääasiassa tilapäiseen rantautumiseen ja saaren kiinteistöjen käyttöön. Kulku huviloille tapahtuu pääosin vesiteitse, koska saaren topografia, saaren arvot ja suunniteltu virkistyskäyttö rajoittavat kulkuyhteyksien rakentamista saaren läpi huviloille. Luonnonsuojelualueiden kulunohjaus ja tarvittavat rakenteet tehdään etupainotteisesti ennen kuin mahdollinen silta avataan. Alueella tarvitaan myös luonnonarvojen seuranta mm. linnuston osalta.

Kaavalla mahdollistetaan Vartiosaaren kestävä virkistyskäyttö, ympäri-
vuotinen saavutettavuus, luonnonsuojelu, huviloiden ja huvilaympäristöjen suojelu, loma-asuminen, yhteisölliset toiminnot, virkistyspalvelut ja matkailukäyttö sekä venereitit.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Helsingin yleiskaava 2016 on kumottu Vartiosaaren osalta. Myös Vartiosaaren rakentamista koskeva osayleiskaava on kumottu vuonna 2018 (KHO:n päätökset 8.11.2018). Alueella on voimassa Yleiskaava 2002 merkintöineen ja määräyksineen. Yleiskaavassa 2002 Vartiosaari on osoitettu selvitysalueeksi, jonka maankäyttö ratkaistaan yleiskaavalla tai osayleiskaavalla. Se on myös osoitettu kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittäväksi alueeksi, jota tulee kehittää siten että alueen ominaisuudet ja arvot säilyvät. Alue on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009, Helsingin höyrylaiva-aikakauden huvilakulttuuri).

Kaupunkistrategiassa 2021–2025 ”Kasvun paikka” on päätetty, että Vartiosaari osoitetaan virkistyskäyttöön.

Osayleiskaavaa ohjaa Helsingin seudun vaihemaakuntakaava. Osayleiskaava on maakuntakaavan mukainen.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti 13.12.2022 hyväksyä 29.11.2022 päivätyn osayleiskaavaluonnoksen ja muun valmisteluaineiston jatko-suunnittelun pohjaksi. Lautakunta kehotti selvittämään Reposalmen sillan mahdollisimman nopeaa toteutusta, jotta Vartiosaaren virkistyskäyttö olisi mahdollista ympäri vuoden. Lautakunta piti tärkeänä saaren ympäristöarvojen huomioimista sekä pyysi etsimään vaihtoehtoja ym-

päristön mahdollisen kulumisen haittojen ehkäisyyn, esimerkiksi maastopyöräilyä rajoittamalla. Lautakunta pyysi erityisesti etsimään keinoja linnuston turvaamiselle myös niissä olosuhteissa, joissa saaren kävijämäärä kasvaa.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti 28.11.2023 esittää kaupunginhallitukselle osayleiskaavaehdotuksen hyväksymistä ja sen asettamista julkisesti nähtäville. Lautakunta edellytti kokonaisvaltaista suunnittelua ja toteutusta saarella pesivän linnuston suojaamiseksi alueen suunnittelun eri vaiheissa.

Lautakunta edellytti, että jatkosuunnittelussa selvitetään vielä yhtenä vaihtoehtona mahdollisuutta rakentaa Reposalmeen avattava silta. Muunlaiseen siltaratkaisuun päädyttäessä Jatasalmessa veneväylä tulee olla muutettu sellaiseksi, että veneily on mahdollista kaikille Laajasalon ja Tammisalon laitureissa nykyisin oleville veneille viimeistään siinä vaiheessa, kun silta Reposalmeen valmistuu.

Lisäksi lautakunta kannusti selvittämään sillan toteutusvaihtoehtona ensisijaisesti puurakenteista siltaa.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Suunnittelualueeseen kuuluvat Vartiosaari ja sen välittömässä läheisyydessä olevat Poikasaari, Kiekkö, Ramsinkivi ja Kanasaari, ympäröivät merialueet sekä tarvittavat liittymisalueet mantereeseen Laajasalossa Reposalmentien päässä.

Suunnittelualueesta maapinta-alaa on noin 82 ha ja merialuetta noin 60 ha. Helsingin kaupunki omistaa noin 90 prosenttia saaren maa-alueesta ja noin puolet sen rakennuskannasta. Saarella on 50 pääosin kesäkäytössä olevaa huvilaa, joista 25 on yksityisiä. Saarella on alle 10 vakituista asukasta. Osa kaupungin omistamista huviloista on vuokrattu ja kaksi kiinteistöä on kaupungin nuorisopalveluiden käytössä. Osa kaupungin omistamista huviloista on huonossa kunnossa ja niiden korjaamisella on kiire.

Kaavaratkaisun toteuttaminen ja kustannukset

Kaavaehdotuksen laadinnan yhteydessä on selvitetty investointikustannukset, jotka liittyvät mahdolliseen siltaan. Kunnallistekniikan järjestäminen on tarkoituksen mukaista ratkaista asemakaavoituksen yhteydessä, kun alueen tarkemmat käyttötarkoitukset ja niiden toteutuminen selviävät. Päätökset hankkeiden toteuttamisesta ja rakentamisesta tehdään tarpeen mukaan yksityiskohtaisemman jatkosuunnittelun jälkeen hankkeittain.

Tämä kaava mahdollistaa sillan toteuttamisen, ja kaavassa on osoitettu sillan paikka ja annettu sitä koskevat määräykset. Maankäyttö- ja rakennuslain ja vesilain mukaisesti kaavalla osoitetaan paikka sillalle, mutta silta-asia ratkaistaan lopullisesti vesilain mukaisessa vesilupaprosessissa.

Vartiosaaren ympärivuotista yleistä virkistyskäyttöä palvelevan sillan tarkempaa sijaintia ja toteuttamista Reposalmeen, tähän liittyviä vaihtoehtoja, sillan toteuttamisen kiirehtimistä ja sillan vaikutuksia on tutkittu erillisessä siltaselvityksessä. Samalla on selvitetty korvaavaa vesiliikenneyhteyttä Vartiosaaren pohjoispuolelle. Korvaavan vesiliikenneyhteyden kunnostaminen Jatasalmeen on välttämätöntä Reposalmen takana olevien purjevenesatamien käytön turvaamiseksi, jos päätetään rakentaa kiinteä silta Reposalmeen. Siltaselvityksen mukaan jalankulkusillan, Jatasalmen kunnostuksen ja laiturirakenteiden rakennuskustannukset olisivat alustavasti siltaratkaisusta riippuen 2,5–6,4 milj. euroa. Kustannukset tarkentuvat liittyvien hankeosien, kuten pysäköinnin rakentamisen ja kulkuyhteyksien parantamisen osalta, kun mahdollisen siltahankkeen suunnitelmat etenevät.

Kaava mahdollistaa saaren ympärivuotisen virkistyskäytön ja kaupungin kulttuurin ja vapaa-ajanpalveluiden toimialan nuorisopalveluiden toiminnan saarella. Kaava mahdollistaa asemakaavoituksen jälkeen kaupungin kiinteistöjen myynnin tai vuokraamisen ja matkailukäyttöä tukevan lisärakentamisen sille osoitetuille keskeisille alueille. Tavoitteena on säilyttää arvokkaat huvilat ja löytää suojeltaville rakennuksille niiden säilymistä tukeva käyttö.

Saaren linnuston turvaamisen toteuttamisen keinoja ovat luonnonsuojelualueiden perustaminen, luonnonsuojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmat, pyöräilyn ja muun ajoneuvoliikenteen rajoittaminen saarella, kulunohjaaminen, aitaaminen, puomit, toimintojen viisas sijoittaminen, opastus, reittien materiaalit, reittihierarkia, maastopyöräilyn rajoittaminen ja tapahtumien järjestäminen lintujen pesintäajan ulkopuolella.

Siltavaihtoehtoja, saaren vesiliikenneyhteyksiä, vesiliikenteen sujumista, saaren lisääntyvään käyttöön liittyvän kulutuspaineen ohjaamista ja linnustoon kohdistuvien vaikutusten kokonaisvaltaista suunnittelua on mahdollista selvittää sillan hankesuunnitteluvaiheessa. Hankesuunnitteluvaiheessa on ajoitettava myös kulkureittien rakentaminen ja opastus sekä linnuston suojelutoimet. Vartiosaaren luonnonsuojeluun tarkoitettut alueet ovat mukana valmisteilla olevassa luonnonsuojeluohjelmassa. Sillan hankesuunnittelussa tulee ottaa huomioon myös vaikutukset lähialueen merialueeseen ja sillan rakentamisaikaisten haittojen ehkäisy sillan päissä oleville kiinteistöille. Jatkosuunnittelussa on kiinni-

tettava huomiota myös saaren vesi- ja jätevesi- ja jätehuollon asianmukaiseen järjestämiseen.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRA 19 §)

Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 2.1.–31.1.2024.

Yksityisten henkilöiden muistutuksia tuli 26 kappaletta ja yhdistysten muistutuksia 8 kappaletta. Yhdistysten ja yksityisten muistutuksissa osayleiskaavaehdotusta pidettiin pääpiirteissään hyvänä. Yhdistysten muistutuksissa esitettiin luonnonsuojelualueiden laajentamista, korostettiin virkistyskäytön ja kulunohjaamisen tärkeyttä ja kannatettiin saaren yhteydeksi vesiliikennevaihtoehtoa. Useimmissa yhdistysten ja yksityisten muistutuksissa vastustettiin siltaa ja edellytettiin, että vesiliikenne ja purjehtiminen Reposalmessa on mahdollista ja vaadittiin myös lauttavaihtoehdon tutkimista. Sillan veneilylle aiheutuva haitta on myös ratkaistava. Muistutuksissa esitettiin myös yksityisiä kiinteistöjä koskevia kaavamerkintöjen tarkennustarpeita, sillan rakentamisaikaisten haittojen korvaamista kiinteistölle sekä kaupungin vuokraamien huviloiden säilymisen turvaamista.

Viranomaiset pitivät kaava-aineistoa hyvänä ja esittivät pieniä tarkennuksia kaava-aineistoon. Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat lepakoiden huomioon ottamiseen, vesialueeseen kohdistuvien vaikutusten arviointiin, jätevesi- ja vesihuoltoon sekä jätehuoltoon.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta: Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus), Uudenmaan liitto, Museovirasto, kaupunginmuseo ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY).

Lisäksi seuraavat tahot ilmoittivat, ettei ole lausuttavaa: Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala, sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan pelastuslaitos ja kulttuuri- ja vapaa-ajan toimiala.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista muistutuksista, kirjeestä ja viranomaisten lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Muistutuksissa ja lausunnoissa esitetyt asiat on otettu huomioon tarkoituksenmukaisilta osin kaavan tavoitteet huomioon ottaen.

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen vähäisiä muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on myös koottu tehdyt muutokset -liitteeseen.

13.11.2024

Asia/7

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta osayleiskaavan selostuksesta.

Toimivalta

Osayleiskaavan hyväkky kaupunginvaltuusto.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Osayleiskaavaehdotuksen nro 12889 kartta, päivätty 21.11.2023, päivitetty Kylk:n 28.11.2023 päätöksen mukaiseksi
- 2 Osayleiskaava nro 12889 selostus päivätty 21.11.2023, muutettu 16.4.2024, päivitetty kylkn 23.4.2024 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 3, 16.4.2024
- 4 Osa päätöshistoriaa
- 5 Muistutukset ja kirjeet
- 6 Havainnekuva, 16.4.2024
- 7 Vartiosaaren kulttuuriympäristöselvitys
- 8 Kulttuuriympäristöselvityksen inventointikortisto
- 9 Vartiosaaren maisemaselvitys
- 10 Vartiosaaren osayleiskaavan virkistyskäytön skenaarioiden vaikutukset linnustoon
- 11 Vartiosaaren lepakkoselvitys 2022
- 12 Vartiosaaren saavutettavuustarkastelu
- 13 Vartiosaaren silta, esiselvitys
- 14 Vartiosaaren virkistyskäytön laajuus ja selvitys yhteysvaihtoehdoista
- 15 Vartiosaaren virkistyskäytön laajuus. Skenaarioiden vaikutusarviointi ja selvitys saaren yhteysvaihtoehdoista

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Tehdyt muutokset

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Helsingin seudun ympäris-

Otteen liitteet

Esitysteksti

13.11.2024

Asia/7

töpalvelut - kuntayhtymä/Vesihuolto Museovirasto, kulttuuriym- päristön suojelu	Esitysteksti
Uudenmaan liitto	Esitysteksti
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökes- kus	Esitysteksti Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaa- van, rakennusjärjestyksen hyväksyminen Liite 1 Liite 2 Liite 3 Liite 4 Liite 5 Liite 6 Liite 7 Liite 8 Liite 9 Liite 10 Liite 11 Liite 12 Liite 13 Liite 14 Liite 15
Kaavapäätöksestä tiedon pyytänyt	Esitysteksti Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaa- van, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta
Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto
Yleiskaavoitus
Asemakaavoitus
Kaupunginmuseo
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 04.11.2024 § 674

HEL 2021-012184 T 10 03 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 48. kaupunginosaa (Vartiosaari) ja 49. kaupunginosan (Laajasalo) vesi- ja venesatama-alueetta Reposalmessa koskevan osayleiskaavan 21.11.2023 päivätyn ja 16.4.2024 muutetun piirustuksen nro 12889 mukaisena ja yleiskaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

28.10.2024 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 23.04.2024 § 241

HEL 2021-012184 T 10 03 02 00

Hankennumero 6684_4

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 21.11.2023 päivätyn ja 16.4.2024 muutetun osayleiskaavaehdotuksen nro 12889 (liite nro 3) hyväksymistä. Osayleiskaava koskee 48. kaupunginosaa (Vartiosaari) ja 49. kaupunginosan (Laajasalo) vesi- ja venesatama-alueetta Reposalmessa.

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville.
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin sekä nähtävilläoloajan ulkopuolella kirjallisesti esitettyyn mielipiteeseen. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla:

<https://paatokset.hel.fi/fi/asia/hel-2021-012184>

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Lautakunta korosti, että linnuston suojeluun saarella kiinnitetään huomiota suunnittelun ja toteutuksen eri vaiheissa ja linnustoselvityksessä ja kaavaselostuksessa esitetyt keinot eri lintulajien elinolosuhteiden parantamiseksi toteutetaan täysimääräisesti.

Kaupunkiympäristölautakunta korosti, että Vartiosaaren merkitys erityisesti kasvavan itäisen Helsingin virkistyspaikka on merkittävä. Siksi hyväksyessäsi osayleiskaavan, lautakunta piti tärkeänä, että Vartiosaaren sillan toteuttamista kiirehditään saaren saavutettavuuden parantamiseksi.

Vartiosaaren sillan hankesuunnitelmavaiheessa tulisi selvittää mahdollisuus rakentaa silta avattavana veneilylle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi.

Lautakunta toivoi, että löydetään edellytykset varmistaa lauttayhteys Vartiosaaren ja sen vaatima rahoitus siihen saakka, kunnes siltayhteys jalankululle on valmis. Lähtökohtana tulisi olla, että lauttayhteys on käytössä niin suuren osan vuodesta kuin mahdollista.

Lautakunta katsoi, että kaupungin tulisi valmistelussa olevan luonnon-suojeluohjelman yhteydessä arvioida ja valmistella SL- ja SL/vr -kaavamerkittyjä alueita luonnonsuojelulain mukaiseksi suojelualueiksi, jotta varmistetaan näiden arvokkaiden luontokohteiden säilyminen eliölajeineen lisääntyvästä virkistyskäytöstä huolimatta.

Käsittely

23.04.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavina olivat maisema-arkkitehti Raisa Kiljunen-Sirola, arkkitehti Tapani Rauramo ja maisema-arkkitehti Sofia Kangas. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Lisätään esitys ehdotukseen: "Lautakunta korostaa, että linnuston suojeluun saarella kiinnitetään huomiota suunnittelun ja toteutuksen eri vaiheissa ja linnustoselvityksessä ja kaavaselostuksessa esitetyt keinot eri lintulajien elinolosuhteiden parantamiseksi toteutetaan täysimääräisesti."

Kannattaja: Olli-Pekka Koljonen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Anni Sinnemäen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus:

Olli-Pekka Koljonen: Lisätään esitys ehdotukseen: "Kaupunkiympäristö-

lautakunta korostaa, että Vartiosaaren merkitys erityisesti kasvavan itäisen Helsingin virkistyspaikka on merkittävä. Siksi hyväksyessään osayleiskaavan, lautakunta pitää tärkeänä, että Vartiosaaren sillan toteuttamista kiirehditään saaren saavutettavuuden parantamiseksi."

Kannattaja: Otso Kivekäs

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Olli-Pekka Koljosen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 1:

Katri Penttinen: Lisätään esitys ehdotukseen: "Vartiosaaren sillan hankesuunnitelmavaiheessa tulee selvittää mahdollisuus rakentaa silta avattavana veneilylle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi."

Kannattaja: Otso Kivekäs

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Katri Penttisen vastaehdotuksen 1 mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 2:

Katri Penttinen: Lisätään esitys ehdotukseen: "Lautakunta toivoo, että löydetään edellytykset varmistaa lauttayhteys Vartiosaareen ja sen vaatima rahoitus siihen saakka, kunnes siltayhteys jalankululle on valmis. Lähtökohtana tulee olla, että lauttayhteys on käytössä niin suuren osan vuodesta kuin mahdollista."

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Katri Penttisen vastaehdotuksen 2 mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 3:

Katri Penttinen: Lisätään esitys ehdotukseen: "Lautakunta katsoo, että kaupungin tulee valmistelussa olevan luonnonsuojeluohjelman yhteydessä arvioida ja valmistella SL- ja SL/vr -kaavamerkittyjä alueita luonnonsuojelulain mukaiseksi suojelualueiksi, jotta varmistetaan näiden arvokkaiden luontokohteiden säilyminen eliölajeineen lisääntyvästä virkistyskäytöstä huolimatta."

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Katri Penttisen vastaehdotuksen 3 mukaan muutetun ehdotuksen.

16.04.2024 Pöydälle

28.11.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

13.11.2024

Asia/7

21.11.2023 Pöydälle

13.12.2022 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

29.11.2022 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Raisa Kiljunen-Siirola, johtava maisema-arkkitehti, puhelin: 09 310 37209
raisa.kiljunen-siirola(a)hel.fi

Pasi Rajala, yleiskaavapäällikkö, puhelin: 09 310 20417
pasi.rajala(a)hel.fi

Tapani Rauramo, arkkitehti, puhelin: 09 310 37071
tapani.rauramo(a)hel.fi

Markus Ahtiainen, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 37088
markus.ahtiainen(a)hel.fi

Sofia Kangas, maisema-arkkitehti, puhelin: 09 310 42159
sofia.kangas(a)hel.fi

Raimo Pakarinen, ympäristötarkastaja, puhelin: 09 310 31534
raimo.pakarinen(a)hel.fi

Kaarina Laakso, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 37250
kaarina.laakso(a)hel.fi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 30.1.2024

HEL 2021-012184 T 10 03 02 00

Maankäytön yleissuunnittelu on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Vartiosaaren osayleiskaavaehdotuksesta. Kaupunginmuseo arvioi kaavahanketta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja on päättänyt antaa seuraavan lausunnon.

Kaavaratkaisu mahdollistaa valtakunnallisesti merkittävän, höyrylaiva-aikakauden ja aikansa merkittävää arkkitehtuuria edustavan huvila-asutuksen esiintuomisen, säilymisen ja kehittämisen. Alue on osoitettu virkistysalueeksi, luonnonsuojelualueeksi, loma-asumisen alueeksi, yhteisöllisen loma-asumisen ja matkailun alueeksi, joilla ympäristö säilytetään. Kaavaratkaisu mahdollistaa huviloiden ja niihin liittyvien puutarha-alueiden puoliavointen alueiden säilyttämisen ja toisaalta arvojen palauttamisen. Uuden rakentamisen tulee olla pienimuotoista, harkittua, maisemaan ja huvilarakentamiseen sovitettua. Saaren luontokohteet ja tunnusomaiset erityispiirteet, kuten kalliot, metsät ja rannat säilyvät. Virkistyskäyttöä palveleva reittiverkosto myötäilee ja täydentää saaren nykyisiä, olemassa olevia polkulinjauksia.

Osayleiskaava mahdollistaa Vartiosaaren Reposalmen ylittävän jalan-
kulkusillan toteuttamisen. Sillalle on tutkittu kolme eri linjausta, joista
parhaimmaksi maiseman kannalta on arvioitu Laajasalon puolella
avoimen vesialueen näkymän Vartiosaaren suuntaan säilyttävä vaih-
toehto. Tämä kaavassa osoitettu linjaus mahdollistaa kasvillisuusvyö-
hykkeen jättämisen Laajasalon puolella sijaitsevan suojellun huvilan ja
sillan väliin. Etelästä katsottuna sillan Laajasalon puoleinen pää jää
osittain kalliomuodostumien taakse, mutta silta vaikuttaa merellisiin nä-
kymiin etenkin pohjoisen ja lännen suunnasta. Vartiosaaren puolella sil-
tarakenne siihen liittyvine rakenteineen muodostaa lähimaisemassa
näkyvän kokonaisuuden, jonka suunnittelu ja toteutus tulee tehdä alu-
een säilyttävien tavoitteiden mukaisesti ympäristöönsä sovitettuina. Sil-
tarakenteen alle jäävä pieni vanha uimahuone/vahtikoppi on mahdolli-
sta uudelleen sijoittaa aukion yhteyteen. Silta joudutaan rakentamaan
melko korkeaksi, jotta veneväylän käyttö ja vesireittiliikenne on mahdol-
lista. Reposalmen pohjoispuolella sijaitsevien venesatamien purjeve-
neitä varten silta on tehtävä avattavaksi tai vaihtoehtoisesti Jatasalmi
on ruopattava Reposalmen korvaavaksi väyläksi. Avattavaan siltaan
voi mahdollisesti liittyä yksittäisiä korkeampia elementtejä ja ajoittain
ylös nouseva sillan kansi.

Kaavan mahdollistama silta ja siihen liittyvät rakenteet muodostavat
muutoksen kulttuuriympäristöön ja maisemaan. Laajasalon rannassa ja
Vartiosaaren puolella mahdollisen sillan tulevien rakenteiden välittö-
mässä läheisyydessä on rakennusperintökohde maisemallisesti merkit-
täviä Villa Degerö ja Vartiosaaren puolella rakennushistoriallisesti arvo-
kas ja suojeltava Uddebon huvila puutarhoineen. Näiden ympäristöön
kohdistuvat suurimmat kielteiset maisemavaikutukset, mikäli silta toteu-
tuu. Laajemmin silta muuttaa merellistä maisemaa etenkin Tammisal-
on ja Laajasalon suunnasta. Sillan päätyjen liittyminen mantereelle vaik-
uttaa maisemakuvaan. Sillan välittömässä ympäristössä maanpinnan ta-
sausta ehdotetaan nostettavaksi hieman, jolloin siltarakenteen ulottuma
mantereen suuntaan lyhenee. Tällöin voidaan välttää myös visuaalises-
ti erottuvia leveitä ja jyrkkiä sivuttaisia luiskia ja paremmin huomioida
ympäröivä säilytettävä kasvillisuus, rantaviiva ja rantarakenteet. Mata-
lat tukimuurit ovat sillan päädyissä tarpeen. Niiden materiaalivalintoja ja
suunnittelua on tavoitteena edistää kulttuuriympäristöön sovittaen ja
minimoiden vahingot ympäröiviin rakenteisiin ja kasvillisuuteen. Vartio-
saarella sillan rakentamisen takia joudutaan poistamaan suojellun hu-
vilatontin reunan kasvillisuutta ja muokkaamaan liittymäkohdan maan-
pintaa, mutta valmis silta tulee sijoittumaan kaupungin alueen puolelle.
Laajasalossa siltarakentamisen tieltä joudutaan poistamaan muutama
puu, mutta Degerön huvilan edustan männyt säilyvät, edellyttäen että
ne suojataan huolellisesti rakentamisen aikana. Myös saaristomaise-
malle ominaiset rantakalliot säilyvät. Siltaa rakennettaessa on mahdol-

lista parantaa ranta-aukioita toiminnallisesti ja maisemakuvallisesti. Kaavassa on siltaa koskeva määräys: ”sillan tulee sopeutua luontoarvoihin, maisemaan ja arvokkaaseen kulttuuriympäristöön.”

Osayleiskaavaehdotus turvaa valtakunnallisesti merkittävän, höyrylavareitin varrelle syntyneen huvila-asutuksen esiintuomisen, säilymisen ja kehittämisen. Suojelumerkinnät on laadittu yhteistyössä kaupunginmuseon kanssa. Saaren luonne vehreänä luontokohteena arvokkaine luonnonsuojelualueineen vahvistuu. Kaavan mahdollistama silta ja siihen liittyvät rakenteet muuttavat kulttuuriympäristöä rakennetummaksi paikallisesti Laajasalon ja Vartiosaaren puolella. Laajemmin vaikutukset näkyvät Tammisalosta ja Laajasalosta avautuvissa merellisissä näkymissä ja Reposalmen ja Karpiselän maisemassa, jotka ovat säilyneet rakenteeltaan pienipiirteisenä. Kaavamääräyksen mukaan sillan tulee sopeutua maisemaan ja arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Suojeltavat huvilat sijaitsevat rannoilla vaikeakulkuisessa maastossa ja siten vesitse toteutuva huoltoyhteys on jatkossakin luonteva ja se on helppointa toteuttaa alueen säilyttävien tavoitteiden mukaisesti.

Kaavassa on annettu yleismääräys RKY-arvojen ja maisema-arvojen säilyttämisestä. Koko kaava-alueita koskeva määräys, jossa todetaan, että suunnittelussa ja toteutuksessa on sovitettava yhteen kaavassa osoitettu maankäyttö sekä virkistys-, luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristöarvot. Lisäksi kaavassa on koko kaava-alueita koskevat määräykset, joilla turvataan kulttuuriympäristön keskeiset arvot. Maakunta-kaavan kulttuuriympäristöä koskevalla ominaisuusmerkinnällä osoitettu valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön kohde (RKY 2009), maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt (Missä maat on mainiommat 2016) sekä Helsingin kulttuuriympäristöjen inventointi (2002). Lisäksi Helsingin yleiskaavan 2016 kulttuuriympäristökohteet on otettu huomioon.

Saarella on kaksi arkeologista kohdetta, jotka ovat lajiltaan muita kulttuuriperintökohteita. Ne ovat saaren keskiosassa sijaitseva kivilouhos sekä saaren pohjoisosassa sijaitseva 1900-luvun alun kivikummeli. Ne on osoitettu kaavakartalla merkinnällä s. Kivilouhos ja kummeli säilyvät osana virkistys- ja luonnonsuojelualueita.

Kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa Vartiosaaren osayleiskaavaehdotuksesta.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo Kulttuuriperintöyksikkö 7.11.2023

Lisätiedot

Sari Saresto, kulttuuriympäristöpäällikkö, puhelin: 09 310 36483
sari.saresto(a)hel.fi

13.11.2024

Asia/7

Nimistötoimikunta 10.05.2023 § 52

HEL 2021-012184 T 10 03 02 00

Arkkitehti Tapani Rauramo esitteli Vartiosaaren osayleiskaavan suunnittelutilannetta ja osayleiskaavavaiheen nimistötarpeita. Nimistötoimikunta on käsitellyt Vartiosaaren nimistöä viimeksi 16.9.2015.

Nimistötoimikunta päätti esittää alueelle seuraavia uusia nimiä:

Editinlaituri – Edits brygga

(laituri)

Perustelu: Muistonimi; liitynnäinen (Editinpolun mukaan).

Editinpolku – Edits stig

(jalankulkuyhteys)

Perustelu: Muistonimi (Vartiosaaren Suotorpassa lähes koko elämänsä asuneen palkanlaskija Edit Grönin (1926–2021) mukaan. Edit Grön oli vuosikymmenien ajalta tuttu paitsi Vartiosaaressa asuville ja siellä vapaa-aikaansa vakinaisesti viettäville, myös monille saaren kävijöille. Polunnimi on ollut jo epävirallisesti käytössä.)

Kaakkois-Vartiosaaren luonnonsuojelualue – Naturskyddsområdet för sydöstra Vårdö

(luonnonsuojelualue)

Perustelu: Sijainnin mukaan.

Kaislikko

(suunnittelualue)

Perustelu: Liitynnäinen (Kaislikko-nimisen huvilan mukaan).

13.11.2024

Asia/7

Kaislikonlaituri – Kaislikkobryggan

(laituri)

Perustelu: Liitynnäinen (Kaislikko-nimisen huvilan mukaan).

Kaislikonpolku – Kaislikkostigen

(jalankulkuyhteys)

Perustelu: Liitynnäinen (Kaislikko-nimisen huvilan mukaan).

Kalliorannanpolku – Kalliorantastigen

(jalankulkuyhteys)

Perustelu: Liitynnäinen (Kallioranta-nimisen huvilan mukaan).

Kallioranta

(suunnittelualue)

Perustelu: Liitynnäinen (Kallioranta-nimisen huvilan mukaan).

Länsi-Vartiosaaren luonnonsuojelualue – Naturskyddsområdet för västra Vårdö

(luonnonsuojelualue)

Perustelu: Sijainnin mukaan.

Reposalmenlaituri – Rävundsbyggnaden

(laituri)

Perustelu: Liitynnäinen (Reposalmen mukaan).

Reposalmensilta – Rävundsbron

13.11.2024

Asia/7

(silta)

Perustelu: Liitynnäinen (Reposalmen mukaan).

Sunnanvik

(suunnittelualue)

Perustelu: Liitynnäinen (Sunnanvik-nimisen huvilan mukaan).

Talli – Stallet

(suunnittelualue)

Perustelu: Alueesta käytetyn nimen ja siellä sijaitsevan tallin mukaan.

Vartiokallio – Vårdberget

(suunnittelualue; kallio)

Perustelu: Liitynnäinen (Vartiosaaren mukaan). Nimi on ollut jo epävirallisesti käytössä. Epävirallisena, myöhäsyntyisenä rinnakkaisnimenä on ollut käytössä myös nimitys Viikinkikallio.

Vartiokallion luonnonsuojelualue – Vårdbergets naturskyddsområde

(luonnonsuojelualue)

Perustelu: Liitynnäinen (Vartiokallion mukaan).

Vartiosaaren viljelypalstat – Vårdö odlingslotter

(viljelypalsta-alue)

Perustelu: Liitynnäinen (Vartiosaaren mukaan).

Vartiosaarenlaakso – Vårdö dalen

(suunnittelualue)

13.11.2024

Asia/7

Perustelu: Liitynnäinen (Vartiosaaren mukaan).

Vartiosaarenlaituri – Vårdöbryggan

(laituri)

Perustelu: Liitynnäinen (Vartiosaaren mukaan).

Vartiosaarenpolku – Vårdöstigen

(jalankulkuyhteys)

Perustelu: Liitynnäinen (Vartiosaaren mukaan).

Vartiosaaren nimistösuunnitelmaan palataan tarvittaessa asemakaava-vaiheessa.

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistösuunnittelija, puhelin: 09 310 37386
johanna.lehtonen(a)hel.fi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 9.3.2022

HEL 2021-012184 T 10 03 02 00

Lausunto on laadittu yhteistyössä Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan liikunta-, nuoriso- ja tilapalveluiden kanssa.

Suunnittelualueeseen kuuluvat Vartiosaari ja sen välittömässä läheisyydessä olevat Poika-saari, Kiekko, Ramsinkivi ja Kanasaari, ympäröivät merialueet sekä tarvittavat liittymisalueet mantereeseen Laajasalossa Reposalmentien päässä ja Vuosaarissa Ramsinniemen kärjessä.

Vartiosaari on kulttuurihistoriallisesti arvokas huvilasaari, jonka ranta-alueita kiertää pääosin 1900-luvun alun huvila-alue, johon on liittynyt myös rikas huvilapuutarhakulttuuri. Vartiosaari kokonaisuudessaan on listattu valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi (Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus / RKY 2009). Saa-

ressa on noin 50 huvilaa ja loma-asuntoa sekä satakunta muuta rakennusta, jotka ovat vaihtelevassa kunnossa.

Osayleiskaavoituksen tavoitteena on osoittaa Vartiosaari pääasiallisesti virkistyskäyttöön, virkistyskäytön ja -palvelujen mahdollistaminen sekä saaren saavutettavuuden parantaminen kestävillä tavoilla. Suunnittelussa otetaan huomioon saaren luonnonarvot, maisema, kulttuurihistoriallisesti arvokas ympäristö ja rakennuskanta sekä edistetään niiden säilymistä. Tavoitteena on myös mahdollistaa saaren laajan metsäalueen säilyttäminen ja virkistyspalveluiden tarjoaminen kaupunkilaisille ja matkailijoille.

Osayleiskaava laaditaan ns. yleispiirteisenä aluevarausyleiskaavana, joka ei ohjaa suoraan rakentamista. Kaavalla mahdollistetaan Vartiosaaren kehittäminen aktiiviseksi virkistysalueeksi osaksi Itä-Helsingin kulttuuripuistoa. Alueella mahdollistetaan virkistys-, loma- ja luontomatkailupalvelut ensisijaisesti olemassa olevaa rakennuskantaa hyödyntäen, kestävästi ja ympäristöystävällisesti sekä merellisen strategian mukaisesti. Kaavalla mahdollistetaan olevien rakennusten käyttö monipuoliseen yksityiseen, yhteisölliseen, sosiaaliseen ja merellisten elinkeinojen toimintaan. Huvila-alueet suojellaan ja edistetään rakennusperinnön suojelua ja alueelle tyypillisen puutarhakulttuurin ennallistamista. Alueen virkistyspalveluiden saavutettavuus mahdollistetaan kestävillä liikkumismuodoilla. Vartiosaaren metsän ja muiden luontoarvojen säilyminen turvataan.

Uusimaa 2050 –kaavakokonaisuuteen kuuluva Helsingin seudun vaihemaakuntakaava on tullut voimaan Vartiosaaren osalta 24.9.2021. Kaavassa Vartiosaari on osoitettu virkistyskäytön kohdealueeksi, taajama-toimintojen kehittämisvyöhykkeeksi ja kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi alueeksi.

Alueella on voimassa Yleiskaava 2002 merkintöineen ja määräyksineen. Yleiskaavassa 2002 Vartiosaari on osoitettu selvitysalueeksi, jonka maankäyttö ratkaistaan yleiskaavalla tai osayleiskaavalla. Kaupunkistrategiassa 2021-2024 todetaan, että Vartiosaari osoitetaan virkistyskäyttöön.

Lausunto:

Kaupunginmuseo pitää erittäin myönteisenä, että Vartiosaari on päätetty kaavoittaa virkistysalueeksi. Alueen kulttuuriympäristön, maiseman ja luonnon säilymisen edellytysten turvaaminen on osayleiskaavatyön keskeinen tavoite virkistyskäytön ja -palveluiden varmistamisen rinnalla.

Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö –status (rky 2009) edellyttää alueen suunnittelussa kulttuurihistoriallisten arvojen säilyttämistä. Vartiosaaren kulttuuriympäristö-, maisema- ja luontoarvoja on selvitetty jo aiemmassa kaavavaiheessa. Vartiosaaren kulttuuriympäristöselvitys ja siihen liittyvä huviloiden inventointi on tehty vuonna 2004. Kulttuuriympäristöselvitys sisältää rakennusten lisäksi saaren huviloihin liittyvän puutarhakulttuurin. Selvityksen perusteella Vartiosaaren koko ranta-alueita osana helsinkiläistä huvilakulttuuria voidaan pitää erittäin merkittävänä. Selvityksen tuloksena on myös selvinnyt, että saaren sisäosien suoalueet muokattiin viljelykäyttöön 1900-luvun alkuvuosikymmeninä. Kulttuuriympäristöselvitys vahvistaa näkemystä Vartiosaaren kulttuuriympäristöstä kokonaisuutena. Maisema, luonto ja kulttuuriympäristö muodostavat herkkäsuhteisen kokonaisuuden. Saarella on rikas luonto, paljon herkkiä luontokohteita ja oletettavasti rikas linnusto. Näiden säilymisen edellytykset on kyettävä turvaamaan myös jatkossa.

Vartiosaaren maisemaselvitys on laadittu 2009. Sen johtopäätöksissä todetaan Vartiosaarella esiintyvän niin kulttuurihistorialtaan kuin luonnominaisuuksiltaan erityisen arvokkaita kohteita. Erityisen merkittävää on, että useat näistä arvokkaista ympäristöistä ja kohteista ovat ainutkertaisia paitsi Helsingissä myös valtakunnallisesti.

Vartiosaaren rakentamista koskeva osayleiskaava kumottiin vuonna 2018. Siinä suojeltaviksi oli määrätty yhteensä noin 50 kulttuurihistoriallisesti arvokasta huvilaa tai huvilaympäristöön kuuluvaa rakennusta tai rakennelmaa kuten rantasaunoja ja talousrakennuksia. Huvilarakennusten lisäksi suojeltaviksi oli osoitettu säilytettäviä saaren huvilapuutarhakulttuuriin olennaisesti kuuluvia puutarhasommitelmia ja -rakenteita. Tämä on hyvä lähtökohta myös nyt tehtävälle osayleiskaa-valle.

Kaupunki omistaa saarella useita kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuksia. Niiden kunnostuksesta ja ylläpidosta tulee huolehtia, jotta niiden säilyminen turvataan. Kaupungin omistamissa huviloissa on nykyisin yleishyödyllistä käyttöä, minkä jatkuminen tulee turvata. Myös mahdolliset uudet virkistykseen ja matkailuun liittyvät käyttötarkoitukset vanhoissa huviloissa ovat mahdollisia suojelun reunaehdot huomioival-tavalla.

Rantavyöhykkeen, huviloiden pihapiirien ja niihin liittyvien puutarhojen suojelun määrittäminen on tärkeää. Myös saaren sisäosiin liittyvä luonnon arvojen lisäksi myös maisemallisia ja kulttuurihistoriallisia arvoja. Tärkeää on myös, että saarelle esitettävä virkistyskäyttöä palveleva uudisrakentaminen sovitetaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen

ympäristöön. Suojelumääräykset tulee määritellä yhteistyössä kaupunginmuseon kanssa.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta Vartiosaassa on kaksi Muu kulttuuriperintö -kohdetta; 1900-alun kivikummeli ja saaren keskiosassa kivilouhos. Ne tulee merkitä asianmukaisesti kaavakarttaan. Vartiosaaren suunniteltuja ensimmäisen maailmansodan linnoitteita ei ole saarella. Aiempi kiinteä muinaisjäännös, röykkiö, on poistettu rekisteristä, koska sitä ei ole löydetty tarkastuksessa. Ilmeisesti alun alkaenkaan kyseessä ei ole ollut röykkiö. Kohteet on tarkastettu kaupunginmuseon toimesta vuonna 2015.

Osayleiskaavan yhdeksi tavoitteeksi mainitaan saavutettavuuden parantaminen kestäväällä tavalla. Vartiosaaren luonto ei kestä hyvin suurten kävijämäärien aiheuttamaa kulutusta. Etenkin kallioiset ja ohuen irtomaakerroksen peittämät korkeammat maastokohdat ovat herkkiä kulumiselle ja kasvillisuuden häviämislle. Kulkemisen ohjauksella ja reitien toteutuksella voidaan estää haitallista kulumista kallioisilla osilla ja metsäisillä alueilla sekä puutarhojen ja pihojen alueilla.

Liikuntapalvelut tuo esiin saaren molemmilla puolilla kulkevat vilkkaat veneväylät, joita käyttävät huviveneiden lisäksi vesireittiliikenteen alukset sekä työalukset. Pohjoispuolisten lahtien venesatamissa ja yksityisissä laitureissa on toistatuhatta venepaikkaa ja satoja purjevereneitä. Merelliseen Helsinkiin kuuluu olennaisesti veneily, jonka edellytyksiä ei tule heikentää. Massiiviset siltaratkaisut eivät ole kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen näkökulmasta tavoiteltavia. Alueen saavutettavuutta voi parantaa esim. lautta- ja veneyhteyksiä lisäämällä. Sillan tai siltojen rakentamisen maisemalliset vaikutukset ovat laajat. Siltavaihtoehtojen vaikutukset samoin kuin niiden tuottaman välttämättömän infran vaikutukset Vartiosaaren, Laajasalon ja Ramsinniemen ympäristöön tulee selvittää.

Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan kaupunginmuseo, liikunta- ja nuorisopalvelut sekä tilapalvelut pitävät Vartiosaaren osayleiskaavan osallistumis- arviointisuunnitelman tavoitteita kannatettavina. Kulttuuriympäristön ja maiseman arvot on hyvin selvitetty ja tunnistettu, ja kaavoituksella niitä pyritään vahvistamaan. Alueella sijaitsevien joidenkin arvokaiden huviloiden säilyminen, mikäli niiden tulevia käyttäjiä tai käyttäjiä ei kyetä ratkaisemaan nopealla aikataululla, herättää kuitenkin huolta. Kaupungin tulisi toimillaan edistää sitä, että tyhjillään tai vajaakäytössä mahdollisesti huonossa kunnossa olevat huvilat korjattaisiin ja otettaisiin käyttöön.

13.11.2024

Asia/7

Kaupunginmuseolla ja Kuvan toimialan liikunta-, nuoriso- ja tilapalveluilla ei ole osayleiskaavan osallisuus- ja arviointisuunnitelmasta muuta huomautettavaa.

Lisätiedot

Sari Saresto, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 36483
sari.saresto(a)hel.fi

13.11.2024

Asia/8

8

Koskelan raitiovaunuvarikon hankesuunnitelma ja omavelkaisen takauksen myöntäminen Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:lle

HEL 2024-011379 T 08 02 01

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Koskelan raitiovaunuvarikon hankesuunnitelman siten, että hankkeen palvelukorvaussopimuksen piiriin kuuluvien osuuksien arvonlisäveroton enimmäishinta on yhteensä 117 600 000 euroa kustannustasossa heinäkuu 2024.

Samalla kaupunginvaltuusto myöntää Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:lle enintään 336 000 000 euron lainoja varten tarvittavan kaupungin omavelkaisen takauksen ilman vastavakuutta Koskelan raitiovaunuvarikon kehittämishankkeen palvelukorvaussopimuksen ja liikennöintisopimuksen piiriin kuuluvien investointien rahoittamiseen tarvittaviin lainoihin siten, että haettava takaus kattaa nostettavien pitkäaikaisten lainojen pääoman lisäksi lainojen korot, viivästyskorot sekä mahdolliset lainanhoito- ja perimiskulut. Nostettavien lainojen laina-aika saa olla enintään 30 vuotta.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päättää, että ao. Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:lle myönnettävästä omavelkaisesta takauksesta peritään vuosittain 0,09 %:n suuruinen takausprovisio, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevien lainojen määrästä per 31.12. ja jonka yhtiön tulee maksaa määräytymisajankohtaa seuraavan tammikuun loppuun mennessä.

Esittelijän perustelut

Hankkeen tausta

Kaupunginhallitus hyväksyi 24.1.2022 § 57 raitiovaunuvarikoiden päivitetyn kehittämissuunnitelman. Kehittämissuunnitelman lähtökohtana on, että Helsingin raitioliikennettä operoidaan jatkossa pääasiassa kahdelta päävarikolta, Ruskeasuolta ja Koskelasta. Ruskeasuon varikko on kehittämissuunnitelman mukaisesti käyttöönottovaliikenteessä. Koskelan varikon kehittämishanke on aikataulutettu siten, että sen toteuttaminen voidaan aloittaa vuonna 2024 Ruskeasuon varikon toiminnan käynnistyttyä.

Koskelan elinkaarensa lopulla olevan raitiovaunuvarikon toiminta päättyy vuonna 2024. Tarkoituksena on purkaa nykyinen varikko ja rakentaa Koskelaan toinen Helsingin raitiotieverkon päävarikoista palvelemaan

13.11.2024

Asia/8

ensivaiheessa raitioliikennettä Helsingin kantakaupungissa. Varikolla säilytetään, huolletaan ja korjataan kantakaupungin raitioliikenteessä käytettävät raitiovaunut. Lisäksi varikolta käsin toimii raitiotien ratakunnossapito.

Raitiovaunuvarikoiden ja niihin liittyvän infran toteuttamisesta vastaa Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy (kaupunkiliikenneyhtiö), jolle kaupungin liikenneliikelaitoksen muut kuin metron infra- ja liikennöintisopimuksiin liittyvät toiminnot ovat siirtyneet kaupunginvaltuuston 22.9.2021 § 282 tekemän päätöksen mukaisesti. Kaupunkiliikenneyhtiö toteuttaa pääkaupunkiseudun ja kaupungin joukkoliikenteeseen liittyvää infraomaisuutta sekä tuottaa muita joukkoliikennettä tukevia palveluita ja luovuttaa kaupungille käyttöoikeuden ko. infraomaisuuteen. Kaupunki osoittaa edelleen joukkoliikenneinfraomaisuuden Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) käyttöön.

Kaupunki korvaa kaupunkiliikenneyhtiölle raitiovaunuvarikoiden ratainfra- ja ratainfra kunnossapitoon liittyvien tilojen kustannukset kaupunkiliikenneyhtiön ja kaupungin välisen joukkoliikenneinfra- ja muiden palveluiden tuottamisesta tehdyn palvelukorvaussopimuksen (palvelukorvaussopimus) mukaisesti. Kaupunki puolestaan veloittaa osan näistä kustannuksista infrakorvauksina HSL:ltä. Tehtävä hankepäätös koskee näitä varikon osia.

HSL:n hallituksen 12.12.2023 hyväksymällä sopimuksella Koskelan raitiovaunuvarikon kustannusten korvaamisesta HSL on sitoutunut korvaamaan kaupunkiliikenneyhtiölle Koskelan varikon tilat, jotka palvelevat raitiovaunujen liikennöintiä. Mikäli HSL joltain osin kilpailuttaa raitioliikenteen operoinnin tulevaisuudessa ja tämän seurauksena varikon käyttöoikeus luovutetaan kokonaan tai osin kilpailutuksen voittaneelle operaattorille, kaupunkiliikenneyhtiö tulee vuokraamaan näihin toimitoihin tarvittavat tilat operaattorin käyttöön. Tehtävä hankepäätös ei koske näitä varikon osia.

Kaupunkiliikenneyhtiö toteuttaa Koskelan raitiovaunuvarikon kehittämishankkeen allianssimallilla. Allianssin palveluntuottajat valittiin kesäkuussa 2023 ja allianssin kehitysvaihe käynnistyi elokuussa 2023.

Hankkeen investointikustannusten jakautuminen

Raitiovaunuvarikon kehittämishankkeen investointikustannukset jakaantuvat seuraavasti:

- Varikkoinvestointi on yhteensä 336 000 000 euroa (alv 0 %),

- kaupunkiliikenneyhtiön ja HSL:n välisellä liikennöintisopimuksella rahoitettava osuus kokonaisinvestoinnista on 218 400 000 euroa (alv 0 %),

- kaupunkiliikenneyhtiön ja kaupungin välisellä palvelukorvaussopimuksella rahoitettava osuus kokonaisinvestoinnista on 117 600 000 euroa (alv 0%).

Kaupunkiliikenneyhtiön ylimääräinen yhtiökokous on 19.11.2024. Kokouksen asialistalla on Koskelan varikkohankkeen investointipäätös. Hallitus esittää yhtiökokoukselle Koskelan varikkohankkeen investoinnin toteutuksen hyväksymistä liitteenä olevan toteutussuunnitelman kuvauksen pohjalta siten, että investoinnin arvonlisäveroton kokonaishinta on enintään 336 000 000 euroa heinäkuun 2024 kustannustasossa. Esitys on ehdollinen Koskelan varikkohankkeen hankesuunnitelman hyväksynnälle Helsingin kaupunginvaltuustossa.

HSL on osaltaan jo sitoutunut kuntayhtymän hallituksen päätöksellä 12.12.2023 § 117 korvaamaan varikon liikennöintisopimukseen kuuluvat osuudet.

Koskelan varikkohankkeen lähtökohdat

Koskelan varikon nykyrakennukset ovat iäkkäitä, eivätkä teknisen kunnonsa vuoksi ole enää käytettävissä 2020-luvun lopulla. Säilytyshallirakennuksen kattorakenteissa on jo nyt sortumisvaara, jonka tilapäiselle korjaukselle ja sitä kautta varikon käytölle on olemassa vain väliaikainen lupa. Rakennuksille on rakenteiden heikon kunnan takia jo tehty hätätöinä suhteellisen kalliita korjaustoimenpiteitä, jotta operointi varikolta on mahdollista. Nykyisten rakennusten käyttö tulevaisuudessa edellyttäisi niiden mittavaa purkamista ja uudelleen rakentamista.

Koskelan varikkohankkeella on keskeinen rooli raitioliikenteen laajentamisen mahdollistamisessa ja laadukkaan liikennöinnin takaamisessa. Hankkeella vastataan raitiotieverkoston kasvusta seuraaviin kapasiteettitarpeisiin, mutta tuetaan myös kaupunkiraideliikenteen luotettavuus-, kustannustehokkuus- ja ympäristöystävällisyystavoitteiden saavuttamista.

Koskelan varikolla toimii vaunuvarikon yhteydessä raitioinfran kunnossapito, joka vastaa ratainfran ja ratasähköjärjestelmän kunnossapidosta. Raitiotieverkoston laajentuessa, on raitioinfran kunnossapitotoiminnan vastattava kasvavaan tarpeeseen. Kunnossapitotoiminnan kapasiteetin lisäämiseksi Koskelan varikkohankkeessa toteutetaan raitioinfran kunnossapidolle tilat, joissa toiminta voi kehittyä vastaamaan raitiotieverkoston laajentumista.

Koskelan varikko mahdollistaa kantakaupungin sekä päätettyjen ja toteutuksessa olevien Kruunusiltojen ja Länsi-Helsingin raitioteiden vaatiman kaluston säilyttämisen, huoltamisen ja korjaamisen. Koskelan varikon säilytyskapasiteetti mahdollistaa myös Länsisataman ja Viikki-Malmin pikaraitioteiden tarpeet. Näiden hankkeiden tarpeisiin on kokonaistaloudellisesti perusteltua varautua jo varikkohankkeen ensimmäisessä vaiheessa, vaikka niiden toteuttamisesta ei vielä ole tehty päätöksiä, koska toiminnassa olevan varikon laajentaminen vaikeuttaa varikon käyttöä ja aiheuttaa merkittäviä lisäkustannuksia.

Tulevaisuudessa kaikkien raitiovaunujen kunnossapito- ja korjaustoiminta ei ole mahdollista nykyisillä Vallilan ja Koskelan varikoilla, sillä niissä ei ole sopivia tiloja tulevaa 35 metriä ja sitä pidempää Kruunusiltojen ja muiden pikaraitioteiden kalustoa varten. Tämän kaluston korjaamotoiminta edellyttää uusia korjaamotiloja. Lisäksi toiminta nykyisissä rakennuksissa on epätarkoituksenmukaisten tilojen takia osin tehotonta. Kunnossapito- ja korjaustoiminnan prosessien kehittäminen laadullisesti ja taloudellisesti kilpailukykyisesti ei ole mahdollista nykyisissä rakennuksissa.

Koskelan varikon huoltotilat on mitoitettu varikolta operoitavan kilometrimäärän perusteella. Kaiken kaluston laajat peruskunnostushuollot tehdään jatkossa Koskelassa. Myös kaluston raskaat kolarikorjaukset keskitetään Koskelaan. Kolarien määrä laskelmissa perustuu nykytilanteeseen ja asiantuntija-arvioon. Kaikki Koskelan huolto- ja kunnossapitopaikat on mitoitettu soveltuviksi 45 m pitkille vaunuille.

Koskelan varikon hankesuunnittelun aikana toteutetun kapasiteettitarkastelun perusteella Koskelan varikkoalueen kehittäminen vaiheistetaan kahteen vaiheeseen, jotta se palvelisi raitiovarikkojen kehittämissuunnitelman toteuttamista mahdollisimman kustannustehokkaasti. Nyt päätettävänä oleva kokonaisuus koskee varikkoalueen kehittämisen ensimmäistä vaihetta. Ensimmäisen vaiheen toteuttaminen alkaa, kun Ruskeasuon varikko on otettu käyttöön ja olemassa oleva Koskelan varikko on tyhjennetty.

Hankkeen aikataulun mukainen eteneminen on edellytys raitioliikenteen jatkamiselle ilman häiriöitä, koska Koskelan nykyisen varikon rakennukset ovat pääosin käyttöikänsä päässä. Kuten raitiovaunuvarikoiden kehityssuunnitelman hyväksymisen yhteydessä on todettu, vanhat raitiovaunuvarikot Helsingissä eivät vastaa enää nykypäivän vaatimuksia ja mahdollisuudet niiden kehittämiseen laajentuvaa raitioliikennettä varten eivät ole taloudellisesti järkeviä.

Toteutussuunnitelma ja hankkeen laajuus

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

Koskelan uuden raitiovaunuvarikon toteutuksen valmistelu eteni valittujen allianssikumppanien kanssa kehitysvaiheeseen elokuussa 2023. Varikon suunnitelmia on kehitetty yhteistyössä kaupunkiliikenneyhtiön operatiivisen toiminnan kanssa. Varikolle sijoitettavien toimintojen tilatarpeet ovat täsmentyneet ja niiden toiminnallisuutta on edelleen kehitetty, jotta rakennettava varikko tukee mahdollisimman hyvin käyttäjien tarpeita, varikkotoiminnan kehittämistä ja tehokkuutta sekä monitoimijaympäristön edellytyksiä.

Ratakunnossapidon tarvitsemien tilojen osalta kehitysvaiheen aikana on todettu, että laajentuvan raitiotieverkoston ylläpitoon tarvittavien resurssien kokonaismäärää on aiemmissa suunnitelmissa aliarvioitu. Pikaraitiolinjan 15 käynnistämisen jälkeen kertyneiden kokemusten pohjalta resursointia on päivitetty ja siten myös Koskelaan tarvittavien tilojen laajuus on kasvanut.

Hankkeelle on määritelty tarkempia vastuullisuustavoitteita hiiliohjausmallin, ympäristöluokituksen, kiertotalouden ja energiaratkaisujen osalta. Samoin on täsmennetty varikon toteuttamisen aikataulutusta ja vaiheistusta ottamalla huomioon ajantasaiset tiedot Ruskeasuon raitiovaunuvarikon valmistumisesta ja tarvittavista esirakennustoimista.

Toteutussuunnittelussa varikon energiajärjestelmää on kehitetty ottamaan aiempaa paremmin huomioon vähähiilisyystavoitteet sisällyttämällä varikolle maalämpö- ja aurinkopaneeliratkaisuja.

Varikkohankkeen kehitysvaiheen aikana on pystytty toteutussuunnitelman täsmentyneiden tietojen ja ratkaisuehdotusten kautta löytämään lukuisia alkuperäistä hankesuunnitelmaa edullisempia ratkaisuja varikon toteuttamiseen. Kuitenkin em. toiminnalliset muutokset etenkin ratakunnossapidon laajentamisen osalta, todetut käyttötarpeista riippumattomat suunnitelmien täsmennykset ja energiajärjestelmän muutokset sekä aiempaa kattavampi varautuminen vielä tiedostamattomiin kustannustekijöihin ovat kasvattaneet hankkeen kustannusarviota.

Hankkeen laajuus on kuvattu tarkemmin liitteenä 1 olevassa toteutussuunnitelmassa.

HSL:n lausunto

HSL:n hallitus on 3.9.2024 antamassaan lausunnossa (liite 2) puoltanut Koskelan varikkohankkeen toteuttamista. HSL:n hallitus katsoo, että toteutussuunnitelmassa aiempiin suunnitelmiin ehdotetut muutokset ovat tarkoituksenmukaisia.

HSL:n lausunnon mukaan ratakunnossapidon kalustoa olisi voitu osin säilyttää Ruskeasuon raitiovaunuvarikon katolla sijaitsevalla bussien

säilytyskentällä. Kenttä on kuitenkin vuokrattu bussiliikennöitsijän käyttöön ja HSL on aiemmin pitänyt kenttää välttämättömänä bussiliikenteen hoitamiseksi. Ratakunnossapidon jakaminen useampaan toimipisteeseen olisi kokonaistaloudellisesti epäsuositeltavaa sekä sisältäisi epävarmuutta vastaavan laatuolosuhteiden saavuttamiseen ilman lisäpanostuksia. Säältä suojaamaton kenttä olisi lisäksi ongelmallinen ratakunnossapidon toimintavarmuuden kannalta.

HSL pitää lausunnossaan hyvänä, että varikkohankkeessa varaudutaan laajenevaan raitiotieverkostoon ja sen vuoksi myös suurempaan ratakunnossapitokapasiteetin tarpeeseen. HSL kuitenkin toteaa, että jos kaikki suunnitteilla olevat hankkeet eivät toteudu, osa ratakunnossapito- ja säilytystiloista ei ole tarpeen toteutuvien raitioteiden tarvitsemaan kapasiteettiin nähden. Kuten edellä on todettu, nämä tilat on kokonaistaloudellisesti perusteltua toteuttaa tässä vaiheessa, koska toteutuksen jakaminen suunniteltua pienempiin vaiheisiin vaikeuttaisi varikon käyttöä ja kasvattaisi kokonaiskustannuksia.

HSL:n lausunnon mukaan varikon tontilla vallitsevat pohjaolosuhteet ja niistä aiheutuvat kustannukset eivät saisi suoraan valua HSL:n maksettaviksi infrakorvausten kautta. HSL katsoo, että rakennusjätteisen maan aineksista aiheutuvat kustannukset voisivat kuulua Helsingin kaupungin vastuulle. Yleisen käytännön mukaan Helsingin kaupunki vastaa maaperän puhdistuskustannuksista pilaantuneiden maiden osalta. Muu maarakentaminen, ml. rakennusjätteisten maiden käsittely ja kuljetus, on hankkeen kustannus, joka kuuluu infrakorvausten piiriin.

HSL pitää lausunnossaan hyvänä, että varikkohankkeessa varaudutaan vähäpäästöisyyteen sekä omavaraisuuteen, kun otetaan huomioon nykyinen maailmantalouden ja energian saatavuuden tilanne. Vähäpäästöisyys myös tukee HSL:n strategisia tavoitteita.

HSL:n lausunnon mukaan ratakunnossapidon osuudelle kaupunkiliikenneyhtiön laskelmassa määritetty 5 % vuotuinen korkokustannus pitäisi poistaa HSL:lle tulevista kustannuksista, koska infrasopimuksen perusteella hallinto- ja ylläpitokustannuksista ei makseta korkoa, vaan pelkästään pääomakustannuksista. Ratainfra kunnossapidon tilojen kohdistuvat infrakorvausten raitiotieinfra ylläpitokustannuksiin. Pääomakustannukset veloitetaan omakustannusperusteisesti sisältäen sekä poistot että todelliset korkokustannukset. Laskennallista 5 % vuotuista korkoa ei siis käytetä ja tältä osin alustava laskelma on ollut virheellinen. Päivitetty arvio pääomakustannusten suuruudesta on esitetty jäljempänä osana hankkeen vaikutuksia kaupungin käyttötalouteen.

HSL pitää lausunnossaan tärkeänä, että kaupunkikehityksen kustannukset, esimerkkinä varikon kaupunkikuvalliseen ilmeeseen liittyvät

kustannukset, rajataan HSL:lle kohdistettavien kustannusten ulkopuolelle. Varikon ja sen rakennusten suunnittelu ja toteutus noudattavat maankäyttö- ja rakennuslakia, kaupungin viranomaismääräyksiä sekä laadinnassa olevan asemakaavan määräyksiä ja näistä aiheutuvat kustannukset ovat hankkeen kustannuksia. Varikon kaupunkikuvalliselle ilmeelle on asetettu sen sijantiin nähden tarkoituksenmukaisia vaatimuksia, jotka eivät ole aiheuttaneet merkittäviä lisäkustannuksia.

Lisäksi HSL ehdottaa lausunnossaan, että varikkosopimukseen kuuluvien kustannusten osalta noudatettaisiin annuiteettimallia. HSL myös toteaa, että mahdollisesta annuiteettimallin soveltamisesta tulee sopia erikseen Helsingin kaupungin rahoitusjohdon kanssa. Varikkosopimuksen kustannusten jaksottamisesta ei päätetä tässä yhteydessä. HSL ja kaupunkiliikenneyhtiö jatkavat neuvotteluja kustannusten jaksottamisesta yhteistyössä Helsingin kaupungin kanssa.

Hankkeen riskit ja riskienhallinta

Hankkeen suurin riski on aikataulun viivästyminen. Hanke on kriittinen raitiotiejärjestelmän toiminnan varmistamiseksi, sillä Koskelan nykyinen varikko on elinkaarensa päässä eikä vastaa modernin varikkotoiminnan tarpeisiin. Toteutusaikataulun suurin riski liittyy siihen, että hanke ei sen alettua valmistuisi suunnitellussa aikataulussa. Hankkeen rakentamisen aikana käytössä olevien varikoiden kapasiteetti ei ilman poikkeustoimenpiteitä riitä rakentamisen aikana kasvavan vaunumäärän säilyttämiseen ja kunnossapitoon. Vastaava riski liittyy Koskelan hankkeen yhteydessä toteutettavaan rata-kunnossapidon varikkotoimintaan. Rata-kunnossapidon nykyinen kapasiteetti ei riitä kasvavan raitiotieverkon ylläpitämiseen.

Hankkeen toteutuksenaikaiset riskit liittyvät pääosin kustannuksiin ja kriittisiin henkilöresursseihin. Kustannusriski aiheutuu vielä alustavassa vaiheessa olevien suunnitelmien yleispiirteisyydestä, muuttuvasta toimintaympäristöstä ja maailman tilanteen epävarmuudesta. Riskiä hallitaan suunnitelmien vaiheittaisella tarkentumisella, jossa suunnittelua tarkennetaan toteutussuunnitelmatasolle ja kustannuksia seurataan jatkuvasti suunnitelmien tarkentumisen myötä. Toimintaympäristön muutoksia hallitaan aktiivisella yhteistyöllä käyttäjäorganisaation ja liikenteen tilaajan kanssa sekä suunnittelemalla ja rakentamalla hanke muuntojoustavaksi. Kriittisten henkilöresurssien riskiä hallitaan kattavalla varahenkilöjärjestelmällä, lähtötietojen ja päätöksenteon dokumentoinnilla sekä työtyytyväisyyteen panostamalla.

Kokonaisuudessaan riskejä hallitaan myös käyttämällä toteutusmuotona allianssia, jossa hankkeen riskit ovat yhteisesti jaettuja ja näin kaikilla osapuolilla on vahva kannuste tehokkaaseen riskienhallintaan.

Hankkeen strategiasidonnaisuus

Helsingin kaupunkistrategiassa 2021–2025 todetaan, että älykkäät liikenneratkaisut ovat sujuvan arjen perusta, tiivistyvän kaupungin liikennejärjestelmän riittävä kapasiteetti ja toimivuus varmistetaan suunnitelmalla kaikki kulkumuodot ja huomioimalla niiden kytkeytyminen toisiinsa.

Päätösehdotus tukee tätä kaupunkistrategian tavoitetta ja on näin strategian mukainen.

Hankkeen kustannukset

Koskelan raitiovaunuvarikon arvioidut arvonnäköverottomat rakentamiskustannukset ovat kokonaisuudessaan 336,0 miljoonaa euroa. Kustannukset jakautuvat HSL:n raitioliikenteen liikennöintikorvauksella ja palvelukorvauksella katettaviin osuuksiin siten, että liikennöintikorvauksella katetaan 218,4 miljoonaa euroa varikkoinvestoinnin kustannuksista ja palvelukorvauksella 117,6 miljoonaa euroa. Tehtävä hanke päätös koskee palvelukorvauksella katettavaa osuutta varikosta, josta Helsingin kaupunki maksaa vuosittaista palvelukorvausta kaupunkiliikenneyhtiölle.

Hankkeen kustannusarvio sisältää 12 % riskivaruuden, joka perustuu hankkeen riskienhallintaprosessissa tehtyihin riskiarvioihin. Kustannusarvio on auditoitu kolmannen osapuolen toimesta. Hankkeen kustannustason (esityksen mukaisesti heinäkuu 2024) seurannassa käytetään rakennuskustannusindeksiä.

Kustannukset eivät sisällä kaupungin omistaman varikkotontin pilaantuneiden maiden poistosta ja käsittelystä aiheutuvia kustannuksia, jotka katetaan esirakentamisen määrärahoista.

Hankkeen vaikutukset käyttötalouteen

Palvelukorvaussopimuksen mukaan kaupunkiliikenneyhtiö luovuttaa kaupungille käyttöoikeuden joukkoliikenteeseen tarvittavaan infrastruktuuriomaisuuteen, jotta kaupunki voi edelleen osoittaa joukkoliikenneinfraomaisuuden tarvittavilta osin HSL:n käyttöön kaupungin ja HSL:n välisen joukkoliikenteen kustannusten korvaamisesta 7.12.2011 tehdyn sopimuksen (infrasopimuksen) edellyttämällä tavalla. Kaupunki maksaa kaupunkiliikenneyhtiölle palvelukorvausta tästä käyttöoikeudesta

Helsingin kaupungille tulee palvelukorvaussopimuksen kautta varikon valmistumisen jälkeen vuotuisia kustannuksia Koskelan varikosta. Kustannukset koostuvat varikon raitinfran ja rata-kunnossapidon tilojen in-

vestoinnin pääoma- ja ylläpitokustannuksista. Pääomakustannukset ja-
kautuvat poisto- ja korkokustannuksiin.

HSL:n perussopimuksen perusteella 50 % varikon raitainfran investoin-
nin poistoista ja 50 % laskennallisista 5 % korkomenoista voidaan las-
kuttaa HSL:ltä. Varikon raitainfran investoinnin osuuden ollessa 57 600
000 euroa, 25 vuoden poistoajalla ja 5 % laskennallisella korkokannal-
la, infrakorvauksen kautta HSL:n maksettavaksi tulee keskimäärin 1
900 000 euroa raitainfran vuotuisista pääomakustannuksista.

Kaupunki korvaa Kaupunkiliikenne Oy:lle 100 % raitainfran poistoista ja
ratainvestoinnin todellisista korkokuluista. Koskelan varikon raitainfran
pääomakustannusten vaikutus palvelukorvausmaksuun on vuositasolla
noin 3 500 000 euroa (korkokanta 4 % ja laina-aika 25 vuotta).

Palvelukorvausmaksulla katettavat varikon raitainfran ylläpidon kustan-
nukset, arviolta 300 000 euroa vuodessa, voidaan laskuttaa HSL:ltä
täysimääräisesti. Myös ratakunnossapidon tilojen pääomakustannuk-
set, arviolta 3 600 000 euroa vuodessa, laskutetaan HSL:ltä täysimää-
räisesti osana raitiotiejärjestelmän infran ylläpitokustannuksia.

Osa HSL:ltä laskutettavista osuuksista, yhteensä arviolta 5 800 000 eu-
roa vuodessa, kiertyy vuosittain käytön mukaisesti kaupungin makset-
tavaksi HSL:n maksuosuuden kautta. HSL:n kustannuksista noin 50 %
katetaan lipputuloilla ja loppuosa kohdistuu kuntaosuuteen. Lisäksi osa
HSL:n maksamista infrakorvauksista kohdistuu käytön mukaan muiden
HSL:n jäsenkuntien maksettaviksi ja pienentää siten Helsingin vuosit-
taista kustannusta. Raitioliikenteessä muille kunnille kohdistuu noin 10
% HSL:n kuntaosuuteen kiertyvästä kustannuksesta. Kuntaosuuteen
kohdistuvan osuuden suuruus on siten noin 2 600 000 euroa vuodessa.

Kokonaisuudessaan hankkeen vaikutukset kaupungin käyttötalouteen
40 vuoden aikana ovat keskimäärin noin 4 200 000 euroa vuodessa.

Toteutusaikataulu

Hankkeen toteutusvaihe käynnistyy rakennusluvan myöntämisen, to-
teutusvaiheen allianssisopimuksen valmistumisen ja Helsingin kaupun-
gin päätöksenteon jälkeen joulukuussa 2024. Tällä hetkellä varikolla on
suoritettu hankkeen toteutuksen käynnistämisen edellyttämiä väistötilo-
jen valmisteluja ja nykyisten tilojen tyhjentämistä sekä esirakennustoi-
mia. Hankkeen rakennuslupahakemus käsitellään Kaupunkiympäristö-
lautakunnan ympäristö- ja lupajaostossa arviolta lokakuussa 2024. Ra-
kennustyöt kestävät arviota 4,5 vuotta. Varikko valmistuu arviolta vuo-
den 2029 toukokuuhun mennessä ja otetaan käyttöön loppuvuoden
2029 aikana.

Päätöksenteko

Koskelan raitiovaunuvarikosta palvelukorvauksen piiriin kuuluvat raitainfra ja ratakunnossapidon tilat. Kaupungin ja kaupunkiliikenneyhtiön välisen yhteistyösopimuksen perusteella raitiovaunuvarikon raitainfra on uutta infraa koskeva uudisinvestointi. Yhteistyösopimuksen mukaan uudisinvestointien osalta kaupunki linjaa hankkeiden kustannuksista ja ajoituksesta 10-vuotisella suunnitelmakaudella osana kaupungin talousarvioprosessia tai erillisinä päätöksinä kaupungin toimivaltarajojen mukaisesti. Erilliset päätökset tehdään suurista hankkeista.

Varikon ratakunnossapidon tilat ovat yhtiön tuotannollinen investointi, jonka kaupunki kuitenkin korvaa palvelukorvaussopimuksen perusteella vastaavalla tavalla kuin infran. Siten ratakunnossapidon tilojen hankesuunnitelmasta tarkoituksenmukaista päättää vastalla tavalla kuin raitainfrasta.

Kaupunkiliikenneyhtiön ja HSL:n välisen liikennöintisopimuksen piiriin kuuluvasta liikennöintivarikon osuudesta ei tehdä kaupungin hankepäätöstä vaan asiasta päättää kaupunkiliikenneyhtiö ja HSL.

Kaupunkiliikenneyhtiö pyysi 15.8.2024 HSL:n hallitukselta lausunnon Koskelan raitiovaunuvarikon toteutussuunnitelman luonnoksesta. HSL:n hallitus antoi lausunnon 3.9.2024 ja puolsi Koskelan varikkohankkeen toteuttamista.

Mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy hankesuunnitelman, on hankkeen toteuttavan kaupunkiliikenneyhtiön tarkoitus esittää Koskelan raitiovaunuvarikkohankkeen investointipäätöksen hyväksymistä ylimääräisessä yhtiökokouksessa 19.11.2024. Kaupunginhallituksen konsernijaosto antaa kaupungin yhtiökokousedustalle yhtiökokoukseen toimiohjeet. Asia on tarkoitus käsitellä konsernijaoston kokouksessa 11.11.2024.

Yhtiölle myönnettävän takauksen taustaa ja toimivalta

Helsingin kaupunginvaltuusto hyväksyi 22.9.2021, § 282, liikenneliikelaitoksen yhtiöittämisen. Liikenneliikelaitos muutettiin osakeyhtiöksi yhtenä kokonaisuutena lukuun ottamatta metrotoimintojen omistus- ja järjestämisvastuita, jotka on tarkoitus siirtää yhtiöön myöhemmin. Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy on aloittanut toimintansa 1.2.2022. Yhtiön ja kaupungin välille muodostui 492 982 250,46 euron perustamislaina, jonka suuruus oli yhtiötettyyn toimintaan kohdistuva laskennallinen osuus kaupungin ulkoisista veloista ja kaupungin sisäisistä luottolimiiteistä. Perustamislainan ehdot vastasivat kaupungin lainasopimusten keskimääräisiä ehtoja.

Valtuuston yhtiöittämisspätöksen mukaisesti yhtiö järjestää itse oman rahoituksensa markkinaehtoisesti kuitenkin siten, että kaupunkiomistajat voivat myöntää lainoille omavelkaisia takauksia. Takauspalkkion suuruus on perustamisvaiheen talouslaskelmien mukainen 0,09 % p.a.

Omavelkaisen takauksen myöntäminen on perusteltua, koska yhtiön lainoilleen saama takaus parantaa rahoittajien näkökulmasta lainojen vakuusasemaa merkittävästi ja vaikuttaa siten suoraan yhtiön rahoituskustannuksiin, joista kaupunki viime kädessä olennaisin osin itse vastaa.

Kaupunginvaltuusto on lisäksi 31.1.2024, 20 §, myöntänyt omavelkaisen takauksen yhtiön raideliikenneinvestointien rahoittamiseksi yhteensä enintään 333 900 000 euron suuruisille lainoille ja lisäksi ao. lainojen liitännäiskustannuksille. Takaus on tarkoitettu Kruunusillathankkeen raitiotien ja vaunukaluston sekä Kalasataman raitiotien investointimenoihin nostettavien pitkäaikaisten lainojen ja niiden korkojen, viivästyskorkojen ja mahdollisten perimiskulujen kattamiseen. Lainojen nostot ko. takauksen turvin alkavat syksyllä 2024.

Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenteeltä saadun arvion mukaan yhtiön investointien edellyttämä ulkoisen rahoituksen tarve on vuosina 2025–2027 yhteensä 555 000 000 euroa. Keskeinen uusi alkava hanke on Koskelan raitiovaunuvarikon kehittämishanke, jota varten yhtiö hakee takausta 336 000 000 euron suuruisille lainoille. Yhtiöllä on käynnissä neuvottelut institutionaalisten rahoittajien kanssa pitkäaikaista lainoitusta koskevista rahoituksen puitesopimuksista, joiden pohjalta yhtiö voi konvertoida tilapäistä konsernin sisäistä limiittirahoitusta kaupungin taakamiksi pitkäaikaisiksi lainoiksi.

Nyt esitettävien lainatakausten lisäksi yhtiö tulee myöhemmin vuosina hakemaan kaupungilta omavelkaista takausta myös tulevien vuosien rahoitustarpeiden vakuudeksi. Takaushakemukset tullaan kytkemään investointikokonaisuuksiin, ja ne tulevat kaupunginvaltuuston käsitteilyyn hankkeiden edetessä. Tilapäisiä rahoitustarpeita tullaan kattamaan edelleen myös kaupungin myöntämällä konsernitililimiitillä.

Kuntalain 14 §:n 2 mom. 9 kohdan mukaisesti valtuusto päättää ta-kaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta.

Valtiontuki ja kuntalain 129 §

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107(1) mukaan, jollei perussopimuksissa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsen-

valtioiden väliseen kauppaan. Valtiontukisääntöjä sovelletaan ainoastaan silloin, kun tuensaaja on ”yritys” (Euroopan komission tiedonanto EUVL [2016] C 262/01, kohta 6). Kaupunkiliikenne Oy tuottaa sopimuksen perusteella palveluita vain omistajapiirille tai yhteistyön piirissä oleville tahoille kilpailuttamisvelvollisuutta koskevan poikkeuksen perusteella (sidosyksikköasema, horisontaalinen yhteistyö), jolloin yhtiö ei harjoita taloudellista toimintaa kilpailutilanteessa markkinoilla.

Euroopan komissio on lisäksi katsonut, että vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kauppaan tai kilpailun vääristyminen on yleensä poissuljettua infrastruktuurin rakentamisessa silloin, kun infrastruktuurilla ei ole tavallisesti suoria kilpailijoita, yksityinen rahoitus on alalla ja kyseisessä jäsenvaltiossa vähäistä ja infrastruktuurin tarkoituksena ei ole valikoivasti suosia tiettyä yritystä tai toimialaa vaan se hyödyttää koko yhteiskuntaa (komission tiedonanto EUVL [2016] C 262/01, kohta 211). Myönnettävän omavelkaisen takauksen muodossa yhtiön mahdollisesti saama taloudellinen etu jää kokonaisuudessaan valtiontukisääntöjen ulkopuolelle, koska rahoitettavan radan, kaluston ja varikon investointimenot kohdistuvat toimintaan, joka ei vääristä kilpailua tai vaikuta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Kuntalain 129 § vaatimukset huomioiden, kaupungin talouden tunnuslukujen perusteella arvioituna voidaan todeta, että myönnettäväksi esitettävä takaus ei vaaranna kaupungin kykyä vastata sille laissa säädettyistä tehtävistä. Takaukselle ei tässä yhteydessä edellytetä vastavakuuksia, sillä yhtiön äänivalta on lähes kokonaan kaupungilla. Takaukseen ei myöskään sisälly kuntalaissa tarkoitettua merkittävää taloudellista riskiä ottaen huomioon edellä selostetun yhtiön tarkoituksen ja toiminnan luonteen sekä sen, että yhtiö on lähes kokonaan kaupungin omistama. Mikäli omistuksessa tapahtuu myöhemmin olennaisia muutoksia, kaupunki varaa itselleen oikeudet vaatia järjestelyn yhteydessä järjestelyn ennakoedellytyksenä tarvittaessa vakuudet.

Suhde muihin päätöksiin

Kaupunginhallitus hyväksyi 24.1.2022, 57 §, Helsingin raitiotievarikkojen päivitetyn kehittämissuunnitelman.

Kaupunginhallitus hyväksyi 2.5.2022, 333 §, Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n kanssa tehtävän yhteistyösopimuksen ja oikeutti kaupunkiympäristön toimialajohtajan allekirjoittamaan yhteistyösopimuksen sekä päättämään sitä koskevista sopimusmuutoksista.

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto hyväksyi 19.5.2022, 62 §, Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n kanssa tehtävän palvelukorvaussopimuksen ja oikeutti kaupunkiympä-

13.11.2024

Asia/8

ristön toimialan toimialajohtajan allekirjoittamaan kyseisen sopimuksen sekä päättämään sitä koskevista sopimusmuutoksista.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän hallitus antoi 14.2.2023, 14 §, ehdollisen lausunnon Koskelan varikon hankesuunnitelmasta ja varikon rahoitusta ja käyttöä koskevasta sopimusluonnoksesta. Puoltavan lausunnon edellytyksenä oli, että HSL, Kaupunkiliikenneyhtiö ja Helsingin kaupunki pääsevät sopuun varikon riskien ja kustannusjaon määrittävästä esisopimuksesta.

Kaupunginhallitus hyväksyi 19.6.2023, 434 §, HSL:n ja Kaupunkiliikenneyhtiön kanssa tehtävän Koskelan raitiovaunuvarikon kehittämishanketta koskevan sopimuksen.

Kaupunkiliikenneyhtiö solmi heinäkuussa 2023 Koskelan varikon kilpailutuksen tuloksena valittujen kumppanien (Akseli-ryhmittymä) kanssa allianssisopimuksen.

HSL:n hallitus hyväksyi 12.12.2023, 117 §, HSL:n ja Kaupunkiliikenneyhtiön välisen sopimuksen Koskelan raitiovaunuvarikon kustannusten korvaamisesta.

HSL:n hallitus antoi 3.9.2024, 58 §, lausunnon Koskelan raitiovaunuvarikon toteutussuunnitelmasta.

Toimivalta

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 3 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto päättää kaupungin hankkeita koskevista hankesuunnitelmista, kun kustannusarvio ylittää 10 miljoonaa euroa.

Täytäntöönpano

Kaupunginhallitus toteaa, että mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy päätösehdotuksen, tulee kaupunginhallitus päätöksen täytäntöönpanon yhteydessä oikeuttamaan täytäntöönpanopäätöksessään kaupunginkanslian oikeuspalveluita tekemään takaussitoumukset.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550

timo.linden(a)hel.fi

Tuomo Mäkinen, rahoituspäällikkö, puhelin: 09 310 36321

tuomo.makinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Koskelan varikon toteutussuunnitelman selostus

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

- 2 HSL:n lausunto 3.9.2024
3 Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy hakemus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 04.11.2024 § 675

HEL 2024-011379 T 08 02 01

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Koskelan raitiovaunuvarikon hanke-suunnitelman siten, että hankkeen palvelukorvaussopimuksen piiriin kuuluvien osuuksien arvonlisäveroton enimmäishinta on yhteensä 117 600 000 euroa kustannustasossa heinäkuu 2024.

Samalla kaupunginvaltuusto myöntää Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:lle enintään 336 000 000 euron lainoja varten tarvittavan kaupungin omavelkaisen takauksen ilman vastavakuutta Koskelan raitiovaunuvarikon kehittämishankkeen palvelukorvaussopimuksen ja liikennöintisopimuksen piiriin kuuluvien investointien rahoittamiseen tarvittaviin lainoihin siten, että haettava takaus kattaa nostettavien pitkäaikaisen lainojen pääoman lisäksi lainojen korot, viivästyskorot sekä mahdolliset lainanhoito- ja perimiskulut. Nostettavien lainojen laina-aika saa olla enintään 30 vuotta.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päättää, että ao. Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:lle myönnettävästä omavelkaisesta takauksesta peritään vuosittain 0,09 %:n suuruinen takausprovisio, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevien lainojen määrästä per 31.12. ja jonka yhtiön tulee maksaa määräytymisajankohtaa seuraavan tammikuun loppuun mennessä.

28.10.2024 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi
Tuomo Mäkinen, rahoituspäällikkö, puhelin: 09 310 36321

13.11.2024

Asia/8

tuomo.makinen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 24.09.2024 § 486

HEL 2024-011379 T 08 02 01

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle Koskelan raitiovaunuvarikon hankesuunnitelman hyväksymistä niin, että hankkeen palvelukorvaussopimuksen piiriin kuuluvien osuuksien arvonlisäveroton enimmäishinta on yhteensä 117,6 miljoonaa euroa kustannustasossa heinäkuu 2024 (rakennuskustannusindeksi 2021=100, pisteluku 110,9).

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Lauri Kangas, johtava liikenneasiantuntija, puhelin: 310 37455
lauri.kangas(a)hel.fi

13.11.2024

Asia/9

9

Valtuutettu Anniina Iskaniuksen aloite asuinkatujen talvikunnossapidon kehittämisestä

HEL 2024-003890 T 00 00 03

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Anniina Iskanius ja 24 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että asuinkatujen talvikunnossapidon helpottamiseksi kaduille asetettaisiin tilapäiset siirtokehotukset, jotka mahdollistaisivat kadun puhdistamisen kerralla ja parantaisivat liikkumisen olosuhteita kaikille.

Helsingin katuja hoidetaan kunnossapitoluokituksen ja sen laatuvaatimusten mukaisesti. Siirtokehotuksia ja pysäköintikieltoja käytetään talvikunnossapidon katujen lumesta puhdistamisen ja keväiseen katujen pesun yhteydessä.

Pysäköidyt ajoneuvot hankaloittavat talvikunnossapitotyötä. Ajoneuvojen vierelle syntyy lumivalleja auraamisesta ja ajoneuvojen lumesta puhdistamista. Lumivallien poistaminen edellyttää ajoneuvojen siirtämistä. Tiiviisti rakennetut ja kapeat kadut päästään puhdistamaan lumesta ja liasta vasta kun pysäköidyt ajoneuvot on siirretty pois aurauskaluston tieltä. Vaikka ajoneuvot tulisi poistaa siirtokehotuksen mukaisesti, jää kuitenkin kadun puhdistettavalle osuudelle parkkiin autoja, jotka siirtokaluston avulla siirretään puhdistamisen tieltä. Kadun puhdistaminen on hidasta ja kallista. Ongelmana on myös kadulle varastoidut ajoneuvot, jotka eivät ole tosiasiallisessa liikennekäytössä. Kaduille myös pysäköidään vaikka tontilla olisi tilaa ajoneuville.

Pysäköintijärjestelyjä kehitetään kunnossapidon parantamiseksi. Katujen puhdistusta lumesta sekä jalkakäytävien talvikunnossapidon laatua parannetaan vuosittain asuinalueiden tonttikatujen pysäköinnin muutostarjuntajärjestelyiden avulla. Pysäköinti kielletään tietyinä päivinä kadun toisella reunalla, jolloin se puoli päästään puhdistamaan.

Viikko- tai kuukausisiivous on järjestely, jossa lumet poistetaan ja kadut puhdistetaan säännöllisesti tietyinä viikon tai kuukauden päivinä. Kadulle asetetaan päiväkohtainen siirtokehotus, esimerkiksi siirtokehotus kadun vasemmalle reunalle tiistaisin ja oikealle reunalle torstaisin. Viikkosiivouksen etuna on se, että katu saadaan puhdistettua ja kuitenkin suurimman osan viikkoa kaikki pysäköintipaikat ovat käytettävissä.

Puhdistussuunnitelmat-palvelusta

<https://www.puhdistussuunnitelmat.fi/helsinki> –sivustolta löytyy tietoa puhdistettavista kaduista. Viikko- ja kuukausisiivouksia käytetään kaduilla, joilla asukkaiden pysäköinti on pääasiassa kaduilla ja pysäköinnin käyttöaste on suuri. Siirtokehotusten käyttö kadun puhdistamiseen helpottaa kadunvarsipysäköintiä sekä myös pysäköinnin vieressä olevan jalkakäytävän auraamista ja liukkauden torjumista.

Asuntokatuja lumen puhdistaminen siirtokehotusten avulla edellyttää suurta kalustokapasiteettia, ajoneuvojen siirtokalustoa, auroja sekä lumen kuormaus ja kuljetuskalustoa.

Kaupunkiympäristön toimiala on tehnyt talvikauden 2021–2022 jälkeen erilliset selvitykset talvikunnossapidon urakkasopimusten ohjaamisesta (liite 2) ja talvihoidon laadun parantamisen tarpeista ja mahdollisuuksista (liite 3). Selvitykset sisältävät toimenpiteitä, joilla talviaikaisia liikku-
misen olosuhteita pyritään parantamaan myös poikkeuksellisen runsaiden lumisateiden jälkeen.

Katuja kunnossapitoa parannetaan vuosittain tonttikatuja pysäköinti-järjestelyjä kehittämällä. Siirtokehotusten käytön suuret kustannukset rajoittaa sen käyttömahdollisuuksia. Siirtokehotusten käyttö priorisoidaan koskemaan katuja, joilla kadunvarsipysäköinti vaikeuttaa eniten talvikunnossapitoa ja kadunkäyttöä.

Kaupunginhallitus korostaa talvikunnossapidon laatutason kohottamisen tärkeyttä. Kaupunginhallituksen esityksessä vuoden 2025 talousarviosta talvikunnossapitoon on kohdennettu laatutason nostamiseen ja lumen hallinnan uusiin vaatimuksiin kuluvaan vuotta korkeampi määrä-raha.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 4 momentin mukaan kaupunginvaltuustossa käsitellään vastaus aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua. Kaupunginhallituksen on esitettävä antamansa vastaus käsiteltäväksi kaupunginvaltuustossa viimeistään kahdeksan kuukauden kuluessa aloitteen jättämisestä.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Anniina Iskaniuksen aloite
- 2 Urakkasopimustenohjaus, Talvihoito 2022
- 3 Talvihoidon laadun parantaminen 22062022

13.11.2024

Asia/9

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Aloitteen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 04.11.2024 § 676

HEL 2024-003890 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

04.11.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Daniel Sazonov: Lisätään esittelijän perusteluihin kappaleen 10 jälkeen:

”Kaupunginhallitus korostaa talvikunnossapidon laatutason kohottamisen tärkeyttä. Kaupunginhallituksen esityksessä vuoden 2025 talousarviosta talvikunnossapitoon on kohdennettu laatutason nostamiseen ja lumen hallinnan uusiin vaatimuksiin kuluvaan vuotta korkeampi määrä-raha.”

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä Daniel Sazonovin vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

28.10.2024 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

13.11.2024

Asia/9

timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 11.06.2024 § 350

HEL 2024-003890 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että kaduille asetettaisiin tilapäiset siirtokehotukset, joka mahdollistaisi kadun puhdistamisen kerralla ja parantaisi liikkumisen olosuhteita kaikille.

Siirtokehotusten käyttö talvihoidossa

Helsingissä katuja hoidetaan kunnossapitoluokituksen mukaisten laatuvaatimusten mukaisesti. Siirtokehotuksia ja pysäköintikieltoja käytetään talvikunnossapidossa katujen lumesta puhdistamiseen sekä keväiseen katujen pesuun. Tiiviisti rakennetut ja kapeat kadut päästään puhdistamaan lumesta ja liasta vasta kun pysäköidyt ajoneuvot on siirretty pois auraskeleiden tieltä.

Pysäköidyt ajoneuvot

Pysäköidyt ajoneuvot hankaloittavat talvikunnossapitotyötä. Ajoneuvojen vierelle syntyy lumivalleja sekä auraamisesta, että ajoneuvojen puhdistamista lumesta. Lumivallit on hankala poistaa vaurioittamatta autoja ja ajoneuvot ovatkin siirrettävä ennen puhdistustyötä. Kaupunki toivoo, että omistajat siirtäisivät ajoneuvonsa pois puhdistamisen alta, jotta kadun puhdistustyö olisi nopeaa. Käytännössä kuitenkin kadun puhdistettavalle osuudelle jää parkkiin autoja, jotka siirtokaluston avulla siirretään puhdistamisen tieltä. Kadun puhdistaminen on hidasta ja myös kallista. Ongelmana on myös kadulle varastoidut ajoneuvot, jotka eivät ole edes tosiasiallisessa liikennekäytössä. Lisäongelmana on tavaksi tullut pysäköinti kaduilla, vaikka tontilla olisi tilaa ajoneuville.

Viikko- tai kuukausisiivous

Katujen talvikunnossapitoa parannetaan pysäköintijärjestelyjä vuosittain kehittämällä. Katujen puhdistusta lumesta sekä jalkakäytävien talvikunnossapidon laatua parannetaan vuosittain asuinalueiden tonttikatujen pysäköinnin muutosjärjestelyiden avulla. Pysäköinti kielletään tietynä päivänä kadun toisella reunalla, jolloin se puoli päästään puhdistamaan.

Viikko- tai kuukausisiivous on järjestely, jossa lumet poistetaan ja kadut puhdistetaan vakituisesti tietyinä viikon tai kuukauden päivinä. Kadulle asetetaan päiväkohtainen siirtokehotus, esimerkiksi siirtokehotus kadun vasemmalle reunalle tiistaisin ja oikealle reunalle torstaisin. Viikkosiivouksen etuna on se, että katu saadaan puhdistettua ja kuitenkin suurimman osan viikkoa kaikki pysäköintipaikat ovat käytettävissä. Viikkosiivoukseen asetetut kadut puhdistetaan lumesta järjestelyn asettamisessa puiteissa, Puhdistussuunnitelmat-palvelusta <https://www.puhdistussuunnitelmat.fi/helsinki> –sivustolta saa tietoa puhdistettavista kaduista. Viikko- ja kuukausisiivouksia käytetään kaduilla, joilla asukkaiden pysäköinti on pääasiassa kaduilla ja pysäköinnin käyttöaste on suuri. Siirtokehotusten käyttö kadun puhdistamiseen helpottaa kadunvarsipysäköintiä sekä myös pysäköinnin vieressä olevan jalkakäytävän auraamista ja liukkauden torjumista.

Kustannukset ja käyttömahdollisuudet

Asuntokatujen lumen puhdistaminen siirtokehotusten avulla vaatii suuren kalustokapasiteetin ajoneuvojen siirtokalustosta ja auroista lumen kuormaus ja kuljetuskalustoon, jolloin kustannukset myös kasvavat. Puhdistus tehdäänkin niille kaduille, jotka ovat prioriteetiltaan tärkeimmät tai joissa muutoin liikennöinti estyy. Laajempi siirtokehotusten käyttö edellyttää lisärahoitusta talvikunnossapitoon.

Talviaikaisia liikkumisen olosuhteita parannetaan

Kaupunkiympäristön toimiala on tehnyt talvikauden 2021–2022 jälkeen erilliset selvitykset talvikunnossapidon urakkasopimusten ohjaamisesta (liite 2) ja talvihoidon laadun parantamisen tarpeista ja mahdollisuuksista (liite 3). Näissä selvityksissä on toimenpiteet, joilla talviaikaisia liikkumisen olosuhteita pyritään parantamaan myös poikkeuksellisen runsaiden lumisateiden jälkeen.

Yhteenveto

Katujen talvikunnossapitoa parannetaan jo parhaillaan vuosittain tontti-
katujen pysäköintijärjestelyjä kehittämällä. Siirtokehotusten käyttömahdollisuus on rajallinen suurten kustannusten vuoksi. Siirtokehotusten käyttö priorisoidaan koskemaan katuja, joilla kadunvarsipysäköinti vaikeuttaa eniten talvikunnossapitoa ja kadunkäyttöä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Tarja Myller, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 38538
[tarja.myller\(a\)hel.fi](mailto:tarja.myller(a)hel.fi)